

Kropa v starih časopisih

1481 - PRVA OMEMBA KROPE V PISNIH VIRHI

Khropa [. . . Khropa . . .] 1481 (BayHStA HL 4, fasc. 36, št. 192)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Khroppa [. . . Khroppa . . .] 1481 (BayHStA HL 4, fasc. 36, št. 192)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1498

Chropp [. . . Chropp . . . ist auch ain sag gewest . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 98)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Chrop [. . . die hamer Chrop . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 104)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Chrop [. . . Chrop . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 109)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

Krupp [. . . in der Krupp . . .] 1498 (Urb. Radovljica, f. 135)

Vir: SHT – Kranjska (zrc.sazu, 2016)

1754 – PRVI POPIS PREBIVALCEV

Cropp (Kropa)

Caspar Glouatiz parer 20. jahr Franz Tomez caplan 32. jahr. Helena köchin 44. Mihel kneht 21 jahr. Maria dürn 22. jahr.

Vicenz Ersehen messner bey sanct Leonhardt 23. jahr. weih Agnes 22. muetter Agnes 50. jahr. schwester Maria 14. jahr. brueder Georg 8. jahr. inwohner Mathia Hkautiz bergknab 32. jahr. weih Barbara 20. jahr. item Luca Papler 25. jahr. weih Gertraudt 20. jahr. Spela ledig 18. jahr.

herr Valentin Samiz beneficiat 73. jahr. kohin Agnes 64. jahr. dirn 18. jahr.

Georg Lukheschitz messner bey Unser Lieben Frauen 58. jahr. weih 50. jahr. Inwohner Marcus Schupan 36. weih Urscha 34.

Hermagoras Juuanziz bergknab 54. jahr. weih Maria 40. sohn Thomas 14. jahr. sohn Juri 5. jahr. tochter Lisa n. jahr. tochter Maria 9. jahr. inwohner Josef Stare 40. jahr. Spela weih 33. jahr. sohn 2. jahr.

Josef Pogaznig 60. jahr. weib Eua 61. jahr. inwohner Vrban Pessiag 28. jahr. weih 20. jahr. item Jacob Semen 45. jahr. weih Barbara 44. jahr. sohn Jacob 19. jahr.

sohn Michael 12. jahr. tochter Helena 14. jahr. tochter Maria 9. jahr. tochter Agnes 7. jahr. item Thomas Suppan 35. jahr. weih Maria 35. jahr. sohn Antoni 3. jahr. item Michael Fakuuz 50. jahr. weih Vrsula 50. jahr. Blasehe Pogaznig ledig 18. jahr. Agnes Grazlin 17. jahr. ledig.

Luca Bintar 30. jahr. weih Jera 25. jahr. son Simon 4. jahr. inwohner Peter Earbar 24. jahr. weib Agnes 20. jahr. item Andreas Notar 43. jahr. weih Elisabeth 42. sohn Primus 18. jahr. sohn Valentin 4. jahr. item Lorenz Possauz 35. jahr. weib Barbara 30. jahr. Sohn Valentin 3. jahr. item Vrbau Zikolin 55. jahr. weib Barbara 52. jahr. sohn Primus 22. jahr. sohn Lucas 19. jahr. Jera bittib 55. jahr. Helena ledig 26. jahr. Lorenz Stergar 41. jahr. Weib Mina 31. jahr. Gregor wittiber 48. jahr.

Georg Blaschetiz 40. jahr. weib Maria 42. sohn Matheus 16. jahr. inwohner Peter Hkauziz 25. jahr. weib Veronica 22. jahr. item Leonhardt Warl 25. jahr. weib Elisabeth 20. jahr. sohn Matheus 1. jahr.

Anton Pogaznig 84. jahr. inwohner Sebastian Ersehen 45. jahr. weib Lucia 40. jahr. sohn Lorenz 14. jahr. item Thomas Mathei 30. jahr. weib Eva 29. jahr. tochter Helena 4. jahr. sohn Luca 2. jahr.

Matheus Juuanziz 30. jahr. weih Agnes 29. jahr. tochter Spela 8. jahr. sohn Tomas 6. jahr. inwohner Joanes Knez 23. jahr. weih Catharina 24. jahr. item Jerni ledig 26. item Anna 20. jahr.

Matheus Schusterziz 30. jahr. weih Sihila 25. jahr. inwohner Andreas Lukrnan 31. weib Teresia 28. jahr. sohn Jacob 2. jahr. tochter Barbara 5. jahr. item Jernei Klauznig 43. jahr. weih Jera 44. sohn Georg 10. jahr. tochter Maria 8. jahr. ein wittib 71. jahr.

Caspar Casperin 41. jahr. Catharina 21. jahr. sohn Franz 17. jahr. sohn Matheus 14. jahr. inwohner Anton Hrouath 43. jahr. weih Gertraud 30. jahr. tochter Agnes 17. jahr. tochter Appolonia 14. jahr. sohn Georg 8. jahr. sohn Lucas 6. jahr. sohn Fortunat 3. jahr. item Valentin Papler 36. jahr. weih Agnes 34. jahr. tochter Lisa 3. jahr. Tochter Maria 1. jahr. item Joannes Lukman 43. weib Vrsula 40. sohn Nicolaus 23. sohn Gregor 20. jahr. tochter Helena 9. jahr. item Andreas Lukrnan 70. jahr. petler. Maria wittib 50. jahr.

Stepfan Prapretnig 32. weib Maria 24. tochter Maria 4. jahr. kneht Jerni 25. jahr. durn Maria 23. jahr. inwohner Joannes 105. jahr. Appolonia wittih 42. jahr.

Johan Pegarn 23. weib Agnes 17. jahr. muetter Spela 60. jahr. schwester Lucia 18. jahr. Simon Prapretnig 23. jahr. weib Margareth 26. jahr. sohn Martin 1. jahr. inwohner Vrbau Possauz 40. jahr. weib Eva 34. jahr. sohn Antoni 15. jahr. tochter Maria 8. jahr. sohn Andreas 3. jahr. item Jacob Pessiakh 45. weib Eva 34. jahr. Vrsula wittih 54. sohn Joannes 11. jahr.

Lorenz Pegam 30. jahr. weib Spela 20. jahr. tochter 3. jahr. inwohner Mathia Hkauziz 45. jahr. weib Gertraudt 36. tochter Vrsula 13. jahr. tochter Barbara 5. jahr. item Luca Krail 26. jahr. weib Maria 25. jahr. sohn Alexius 3. jahr. Helena wittib 40. Eua ledig 17. jahr. Maria ledig 28. jahr.

Mathia Pranica 35. jahr. weih Maria 26. jahr. muetter Gertraudt 55. jahr. sohn Jacob 4. jahr. sohn Gregor 2. jahr. inwohner Mihael Vogov 50. weih Helena 46. jahr. sohn Josef 12. jahr. sohn Simon 2. jahr. tochter Elisabeth vnd Maria 7. jahr. item Casper Trojer 50. jahr. tochter Maria 11. jahr. Jerni Stergar 27. jahr. weih Helena 23. jahr. item Mathia Casperin 45. jahr. weih Maria 40. tochter Anna 22. jahr. tochter Meta 10. jahr. tochter Maria 8. jahr. tochter Lisa 5. jahr. item Lucia ledig 12. jahr.

Georg Wärl 43. weih Maria 45. jahr. inwohner Andreas Supanz 25. jahr. weih Gertraudt 22. jahr. item Steffan Likaine 36. jahr. weih Vrsl 30. jahr. tochter Magdalena 5. jahr. sohn Joannes 1. jahr. item Luca Frakhel 35. weih VrscM 45. jahr. item Valentin Josht 26. jahr. weih Maria 24. jahr. Tomas ledig 15. jahr.

Georg Hrouath 56. jahr. weih Maria 53. jahr. sohn Georg 13. jahr. tochter Maria 8. jahr. inquilinus Gregor Ropotov 30. jahr. weih Helena 27. jahr. sohn Jacob 7. jahr. tochter Lisa 5. jahr. item Florian Ambroschiz 50. jahr. weih Nesha 25. jahr. tochter Gertraudt 2. jahr.

Jacob Ser 40. jahr. weih Gertraudt 33. tochter Maria 10. jahr. sohn Andreas 5. jahr. Vrshl 1. jahr.

Matheus Schullar 40. jahr. weih Margareth 26. jahr. Maria wittib 70. jahr. Marco Kapiuz 70. jahr. weih Agnes 72. jahr. pariter Paul Peterneu 30. jahr. weih Tershel 23. Vrbän Paulitsh 40. jahr. weih Vrschl 36. jahr. sohn Gregor 7. jahr. sohn Blasius 3. jahr. tochter Gertraudt 13. annorum.

Primus Casperin 30. jahr. Maria 30. jahr. sohn Matheus 9. jahr. tochter Vrschl 1. jahr. inwohner Martin Lukhman 50. jahr. weih Maria 48. jahr. item Josef Cropiuz 25. jahr. weih Eua 25. jahr. sohn Primus 5. jahr. item Andreas Ferian 50. jahr. weih 46. jahr. tochter Lenerl 17. jahr. sohn Georg 12. jahr. tochter Maria 9. jahr. ledig Gertraudt 22. jahr.

Bartollomaeus Pogaznig 40. jahr. weih Spela 37. jahr. inwohner Casper Pogaznig 30. jahr. weih Elisabeth 26. jahr. tochter Lenerl 5. jahr. sohn Mihael 3. jahr. item Anton Pessiag 30. jahr. weih Anna 23. jahr. tochter Margareth 2. jahr.

Gregor Potoznig 40. jahr. weih 24. jahr. sohn Johan 4. jahr. tochter 2. jahr. dürn Meta 22. jahr. item 1. dürn 15. jahr.

Elisabeth Jenischin 40. jahr. tochter Maria 16. jahr. inwohner Anton Stergar 45. jahr. weih 38. jahr. sohn Andreas 15. jahr. item Simon Vrbanz 45. weih Agnes 44. jahr. Tochter Appolonia 17. jahr. sohn Thomas 14. jahr. und Elisabeth.12. jahr. Item Nicolaus Stergar 34. jahr. weih Maria 25. jahr. Fortunat Schallar 35. jahr. weih Maria 21. jahr. Margareth wittib 60. jahr.

in Mazallischen haus inwohner Jacob Schupantschiz 45. jahr. weih Vrsula 44. jahr. tochter Anna Maria 18. jahr. sohn Anton 13. jahr. sohn Georg 11. jahr. sohn Franz 9. jahr. item Gregor Koroschiz 63. jahr. weih Lucia 63. jahr. sohn Blasi 31. jahr. Weih Maria 27. jahr. sohn Casper 6. jahr. item Georg Markhusch 47. jahr. weih Maria 45. jahr. Sohn Joannes 16. sohn Lorenz 13. sohn Lucas 11. jahr. item Mochar Sgaga 46.

jahr. weih Helena 45. jahr. tochter Eua 14. jahr. sohn Matheus 11. jahr. item Maria ledig 16. jahr.

Jacob Casperin 54. jahr. weih Lucia 26. jahr. inwohner Thomas Wallandt 50. jahr. Sibila weih 52. jahr. sohn Johanes 18. jahr. tochter Maria 14. jahr. item Jernei Koss 32. jahr. weih Lucia 30. jahr. item Agnes Casperinin wittih 55. jahr. tochter Maria 20. jahr. Blasius ledig 26. jahr. item Matheus Lukhman 46. jahr. weih Appolonia 52. jahr. Tochter Hellena 15. jahr. item Georg Casperin 40. jahr. weih Hellena 35. jahr. tochter Maria 4. jahr. item Franz Schorn 25. weih Vrshl 24. jahr. sahn Bartollomaeus 2. jahr. item Leonhardt Mesnar 60. jahr. weih Magdalena 44. sahn Ignati 9. jahr. tochter Maria 6. jahr.

Matheus Lipitsch 50. jahr. weih Agnes 50. sahn 8. jahr. item Matheus Schliber 30. jahr. weih Gertraud 30. jahr.

Primus Logat 35. jahr. weih Agnes 38. jahr. tochter Agnes 13. jahr. tochter Helena rn. jahr. tochter Maria 8. jahr. tochter Gertraudt 8. jahr. Catra wittib 60. jahr.

Blasius Casperin 53. jahr. weih Maria 50. jahr. tochter Barbara 22. jahr. Inwohner Anton Reiz 50. jahr. weih Helena 45. tochter Vrsula 10. jahr. item Gregor Hostnig 40. jahr. weih Agnes 32. jahr. item Vincenz Queder 25. jahr. weih Maria 24. jahr. Sahn Joanes 1. jahr. Vrshl wittib 60. jahr.

Valentin Schullar 30. jahr. weih Margareth 30. jahr. sahn 3. jahr. item sahn 1. jahr.

Bartelme Prliher 45. jahr. weih Maria 43. jahr. Catharina dürn 22. Vrsha dürn 16. jahr.

Anton Schnidarschiz 38. jahr. weih Gertraudt 32. jahr. tochter Maria 17. jahr. Tochter Veronica 15. jahr. tochter Hellena 9. jahr. sahn Laurenz 5. jahr. sahn Georg 3. jahr. Spela inwonerin 44. jahr. item inwohner Georg Clemenz 51. jahr. weih Vrshl 48. jahr. Sahn Georg 11. jahr. Sebastian Prapretnig 26. weih Teressia 26. jahr. item Nesha ledig 50. jahr. Joseph Verhouz ledig 40. jahr.

Matheus Schnediz 45. jahr. weih Gertraudt 37. jahr. tochter Lucia 7. jahr. sahn Jacob 2. jahr. Georg Sodia 49. jahr. weih Helena 45. jahr.

Andreas Perschern 50. jahr. weih Catharin 38. jahr. filJ.us Goerg 20. jahr. Inwohner Georg Sellenz 40. jahr. weih Jera 35. jahr. sahn Matheus 12. sohn Anton 7. jahr. Item Valentin Fabian 33. jahr. weih Helena 30. jahr. tochter Magdalena 12. jahr. Sahn Thomas 7. jahr. sohn Steffan 5. jahr. item Casper Casperin 21. jahr. weih Gertraudt 20. jahr. item Ignatius Suppan 26. jahr. weih Catharina 30. jahr. sahn Primus 1. jahr. Jera wittib 52. jahr. item Anton Frimon 30. jahr. weih Agnes 30. jahr. sohn Laurenz 7. jahr. sahn Sebastian 7. jahr. item Thomas Likhaina 50. jahr. weih Maria 46. jahr. sahn Lucas 11. jahr. sohn Jacob 1. jahr. item Marco Schupanz 50. jahr. Weih Magdalena 50. jahr. item Marcus Wertonzl 30. jahr. weih Margareth 20. jahr. Item Vrbanus Mertinzl 22. jahr. weih Magdalena 20. jahr. item Mihael 22. jahr. weih VrshR 20. item Agnes blind So. jahr.

Franz Pessiag 32. weih Margaret 33. jahr. tochter Gertraudt 7. jahr. Laurenz 5. jahr. Inwohner Andreas Sadrassnig 26. weih Vrsha 25. sahn Martin 6. jahr. item Luca Lahainer 40. jahr. weih Vrsha 40. jahr. item Carl Terpina 25. jahr. weih Gertraudt 22. jahr. Tochter Maria 2. jahr. Anton 50. jahr.

Antoni Praprtinig 50. jahr. weih Elisabet 36. jahr. sahn Martin 10. jahr. Tochter Appolonia 4. jahr. dürn Vrsha 30. jahr. Lorenz Stergar 32. jahr. weih Vrsha 31. jahr.

Petrus Rabitsch 32. weih Vrschl 20. jahr. sahn Anton 12. jahr. sahn Sebastian 6. jahr. sahn Joseph 5. jahr. dürn Vrschl 50. jahr. 35. jahr. dirn Doroteia 55. jahr.

Anton Delinz 50. jahr. weih Agnes 36. jahr. filia Maria 10. jahr.

Matheus Papler 50. jahr. weih Barbara 36. jahr. sahn Franc 17. jahr. tochter Maria 12. jahr. Joseph sahn 8. jahr. sohn Mathia 5. jahr. Catharina wittib 65. jahr. Inwohner Joannes Hkautiz wittiber 62. annorum. sahn Anton 30. jahr. tochter 22. jahr. Item Josef 25. jahr.

Martin Hudolin 45. weih Magdalena 43. sahn Joannes 17. jahr. tochter Maria 11. jahr. inwohner Lucas Repinz 25. weih Maria 20. jahr. Agnes muetter 51. jahr. item Thomas Schmrekar 45. jahr. weih Hellena 40. jahr. tochter Gertraudt 11. jahr. sohn Martin 9. jahr. tochter Gertraudt 4. jahr. sohn Johan 2. jahr. item Jacob Peterneu 26. jahr. Weih Vrschl 24. jahr. item Andreas N. 43. jahr. weih Agnes 40. jahr. tochter Agnes 8. jahr. Vrschula wittih 60. jahr.

Vrban Lassar 26. jahr. weih Helena 24. jahr. wittib Helena 52. jahr. sahn Vrban 22. jahr. inwohner Mathia Schollar 38. jahr. weih Eua 30. jahr. sohn Marco 5. jahr. Item ein lediger Mathia 19. jahr.

Georg Bertonsel 27. jahr. weih Maria 27. jahr. muetter 62. jahr. sohn Franz 8. jahr. tochter Gertraudt 2. jahr. inwohner Andreas Ersehen 28. jahr. weih Maria 26. jahr. tochter Elisabeth 4. jahr. tochter Agnes 2. jahr. item Mathia Khuh 43. weih Vrsza 40. jahr. item Mathia Paulitsch 62. jahr. weih Urscha 60. jahr. tochter Maria 19. jahr. Item Mathia Tominz 30. jahr. weih Catarina 29. jahr.

Georg Bertonsel 40. jahr. weih Maria 28. jahr. tochter Spela 5. jahr. tochter Anna 1. jahr. inwohner Andreas Paulitsh 36. jahr. weih Maria 33. jahr. tochter Maria 15. jahr. sahn Matheus 5. jahr. item Partelme Gehler 42. weih Anna 32. jahr. tochter Spela 4. jahr. item Primus Ledrar 52. jahr. weih Catharina 36. jahr. sohn Mathia 8. jahr. Sahn Fortunat 4. jahr. item Tomas Straus 53. jahr. weih Maria 40. jahr. tochter Ursula 13. jahr. Tochter Helena 8. jahr. sahn Casper 5. jahr.

Margareth Groslin wittib 50. jahr. sohn Michael 19. jahr. tochter Teresel 13. jahr. Inwohner Thomas Stroy 36. jahr. weih Agnes 26. jahr. Gertraudt bittih 56. jahr. Item Josef Delinz 45. jahr. weih Spela 32. jahr.

Catharina Woltarza wittib 36. jahr. tochter Anna 14. jahr. sohn Jacob 10. jahr. Sohn Andreas 12. jahr. inwohner Paul Clemenz 36. jahr. weih Maria 30. jahr. Tochter Elisabeth 15. jahr. tochter Maria 3. jahr. item Josef Bauzina 32. jahr. weih Elisabeth 27. jahr. Tochter Urschula 3. jahr. item Helena ledig 26. jahr. item Jacob vnd Anna

zwilling ohne vatter vnd muetter 11. jahrig. item Sebastian Schnidschiz 20. jahr. Weih Maria 20. jahr.

Lucas Bodley 62. jahr. weih Maria 57. inwohner Mathia N. 30. jahr. weih Jera 40. jahr. muetter 80. jahr. item Primus Schollar 30. jahr. weih Vrschel 30. jahr. dürn 17. jahr. Item Appolonia 9. jahr. sohn Joannes 5. jahr.

Franz Ankerst 35. jahr. Weih Maria 26. jahr. sohn Joannes 5. jahr. inwohner Georg Paulitsh 43. jahr. sohn Paul 20. jahr. sohn Blasius 10. jahr. sohn Gregor 8. jahr. Item Georg Pegam 40. jahr. weih Eva 40. jahr. sohn Lucas 11. item Mathia Schliber 30. jahr. weih Maria 40. jahr. Luca Zherne 20. jahr. muetter 42. jahr. Vrban N. 22. jahr. weih Vrshl 22. jahr.

Simon Clementschiz 58. jahr. weih Agnes 52. dürn Agatha 23. inwohner 64.

Jacob Semen 20. jahr. weih Maria Anna 24. jahr. sohn Josef 5. jahr. tochter Maria 3. jahr. dürn Meta 27. jahr.

Martin Pibrauz 30. jahr. weih Helena 26. jahr. sohn Mihael 12. sohn Tomas 5. jahr. Nicolaus Lassar 40. jahr. weih Vrschl 32. jahr. tochter Agnes 16. jahr. sohn Egidi 14. jahr. Leonhardt 10. jahr. Helena dochter 8. jahr. Anton 3. jahr. Vrban Pegam 30. jahr. Weih Gertraut 27. jahr. tochter Jera 4. jahr. Josef Josht 32. jahr. weih Susana 22. tochter Lucia 7. jahr. tochter Maria 2. tochter Elisabet 4. jahr. Anton Semen 26. weih Eua 24. jahr. Tochter Maria 4. jahr. tochter Jera 2. jahr.

Andreas Paulitsh 70. jahr. weih Maria 45. jahr. sohn Caspar 8. jahr. tochter Elisabet 4. jahr. inwohner Anton Prapretnig 40. jahr. weih Maria 25. jahr. sohn Josef 13. jahr. sohn Anton 10. jahr. tochter Maria 4. jahr. item Maria Lipitschin 34. jahr. Tochter Vrschl 2. jahr. item Jacob Ersehen 35. jahr. weih Maria 30. jahr. item Agnes 50. jahr. ledig.

Franz Media 28. jahr. Agatha weih 26. jahr. tochter Elisabeth 6. jahr. sohn Laurenz 2. jahr. item Blasehe Korossiz 45. jahr. weih Maria 40. jahr. tochter Gertraudt 12. Jahr. Sohn Primus 9. jahr. tochter Vrschl 6. jahr. Paule Oblag 40. jahr. weih Jera 34. jahr.

Primus Schmrekhar 34. jahr. weih Helena 30. jahr. sohn Marco 6. jahr. sohn Luca 4. jahr. sohn Paull 1. jahr. Michael Wenkho 66. jahr. weih Gertraudt 65. jahr. Gregor inwohner 22. jahr. dürn 19. jahr.

Margareth Jeralin 60. jahr. inwohner Peter Omota 45. jahr. Margareth 36. sohn Georg 15. jahr. Blasius Globoznig 42. jahr. weih Verona 40. jahr. sohn Casper 12. jahr. Item Primus Schollar 40. weih Maria 33. jahr. tochter Maria 10. jahr. sohn Valentin 8. jahr. tochter Elisabeth 6. jahr.

Anton Grossl 54. jahr. weih Maria Anna 52. jahr. sohn Eustahi 8. jahr. dürn Veronica 19. jahr. dürn Miza 22. jahr. khneht Joannes 55. jahr. khneht Andrei 22. jahr.

Joannes Christan 27. jahr. weih Maria 25. tochter Elisabeth 3. jahr. tochter Maria 2. jahr. inwohner Gregor Possauz 44. jahr. weih Maria 50. jahr. tochter Maria 19. jahr. Sohn Antoni 17. jahr. sohn Lorenz 8. jahr. tochter Helena 10. jahr. item Valentin

Papler 40. jahr. weih Maria 36. sohn Mihael 11. jahr. Maria Schliberna wittib 55. jahr. tochter Maria 20. jahr. tochter Elisabet 14. jahr. sohn Lorenz 12. jahr.

Casper Pegam 32. jahr. Helena 31. jahr. dochter Anna 8. jahr. tochter Vrshl 4. jahr. tochter Maria 1. jahr. inwohner Matheus Hrouat. weih Vrshl 45. sohn Michael 17. jahr. sohn Lorenz 13. jahr. item Leonhardt Schöst 40. jahr. weih Gertraudt 38. tochter Anna 13. jahr. sohn Michael 9. jahr. tochter Maria 4. jahr. item Gregor Pikiz So. jahr. Weih Vrshla 45. jahr. tochter Maria 20. jahr. item ledig Vrshl 35. item Mathia 15. jahr. Item Mina 17. jahr.

Joannes Possauz 55. jahr. weih Elisabeth 30. jahr. tochter Vrshl 26. jahr. Tochter Apollonia 15. jahr. tochter Elisabet 12. jahr. sohn Valentin 3. jahr. item Joannes Possauz 30. jahr. weih Jera 45. jahr. item Tomas Sellenz 34. jahr. weih Agnes 32. jahr. sohn Primus 8. jahr. sohn Peter 2. jahr. item Jacob 45. jahr. weih 42. jahr. sohn 15. jahr.

Gregor Steänziz 50. jahr. weih Elisabeth 34. jahr. sohn Michel 9. jahr. Agnes tochter 2. jahr. inwohner Lorenz Smukhauiz 50. jahr. weih Agnes 52. jahr. dirn Maria 17. jahr.

Simon Jurtiz 35. jahr. weih Veronica 32. jahr. sohn Mathias 10. jahr. tochter Anna 5. jahr. sohn Antoni 8. jahr. inwohner Georg Benkho 50. jahr. weih Maria 36. jahr. Item Gregor Pataznig 51. weih Maria 40. jahr. sohn Mathia 15. jahr. sohn Sebastian 13. jahr. tochter Vrschl 9. jahr. sohn Leonhardt 3. jahr. item Gregor Wallandt 52. jahr. wittiher. sohn Matheus 18. jahr. tochter Gertraudt 16. jahr. tochter Maria 14. jahr. tochter Anna 7. jahr. item Simon Bertonzl 28. jahr. weih Maria 22. jahr. Gertraudt Gräslin 48. tochter 15. jahr.

Josef Pegam 35. jahr. weih Sibila 27. jahr. inwohner Andreas Lossar 35. jahr. weib Agnes 30. jahr. tochter Maria 7. jahr. tochter Anna L jahr. item Hilarius N, 30. jahr. weib Maria 24. jahr. tochter Maria 3. jahr. tochter Jera 1. jahr. Agatha wittib 54. jahr. Tochter Meta 18. jahr. Vrscha ledig 16. jahr. Barbara ledig 20. jahr. Maria ledig 15. jahr.

Georg Ovsseneg 35. jahr. weib Maria 35. jahr. sohn Martin 5. jahr. sohn Georg 3. jahr, Jacob inwohner 39. jahr.

Valentin Lukeschiz 35. jahr. weib Lenerl 30. jahr. sohn Luca w. jahr. tochter Maria 6, jahr.

Nicolaus Benedischiz 40, jahr. weib 35. jahr. sohn Valentin 18. jahr.

Laure Cropiuz 76. jahr. weih Maria 65. jahr. tochter Lucia 18. jahr. inwohner Paull

Zhellig 29. weib Vrscha 24. jahr. Jera 40. jahr. dochter. Pranze sohn 8. jahr.

Jacob Schollar 42. jahr. weib Margareth 32. jahr. tochter Vrscha 13. jahr. sohn Martin 11, jahr. tochter Elisabeth 8. jahr. Jastina dochter 4. jahr. Georg Zherne 50. jahr. Weih Maria 30. jahr.

Georg Sterlin 34. jahr. weib Dorothea 32. jahr. tochter Gertraudt 12. jahr. Andreas
sohn 6. jahr. sohn Luca 4. inwoner 62. jahr.

Valentin Zhelkho 45. jahr. weih Agnes 36. jahr. tochter Gertraudt 15. jahro inwohner
Clemen 50. jahr. weib Brigida 50. jahr. item Gertraudt 51. item ein wästen 2. jah:c

Primus Korbar 60. jahr. weih Lenerl 60. jahr. tochter Maria 34. jahr.

Georg Mochorz 50. jahr. weib Helena 50. jahr. sohn Georg 22. jahr. weib Magdalena
19. jahr. inwohner Andreas Supanz 35. jahr. weih Helena 27. jahr. tochter Vrschl 4.
jahr. tochter Helena 2. jahr. Jtem Mathia Bochinz 40. jahr. weib Spella 40. jahr. Sohn
Mathia 16. jahr. tochter Agnes 14. jahr. sohn Jaca 12. jahr. Joseph Pinter 22. jahr.
weib Vrscha 23. jahr.

Leonhard Clander 50. jahr. weib 41, jahr.

Jacob Papler 40. jahr. wittiher. filius sohn Andreas 11. jahr. tochter Maria 4, jahr.
Elisabeth Longskha 55. jahr. sohn Miha 20. jahr. Matheus Vidiz 44. jahr. weih Spela
38. jahr.

Jacob Paulith 34. jahr. Eua weib 35. jahr. tochter Gertraudt 14. tochter Gertraudt 4.
jahr. tochter Maria 2. jahr. inwohner Valentin Pretner 45. jahr. weih Agnes 40. jahr.
tochter Gertraudt 14. jahr. sohn Fortunat 10. jahr. tochter Ursula 5. jahr. Sohn
Joannes 3. jahr. item Gregor Schollar 33. jahr. weib Elisabeth 32. jahr. tochter Maria
9. jahr. Tochter Catharina 6. jahr. tochter Margareth 3. jahr. Mathaeus Paulitsh 26.
jahr. weih Maria 23. jahr. Maria ledig 45. jahr. Joannes ledig 15. jahr.

Thomas Lukheschiz 40 jahr. Appollonia weib 31, jahr. Gertraudt ledig 35. jahr. item
Khelun2 13. jahr.

Georg Berze 30. jahr. Sibila 22. jahr. sohn Franz 4, jahr. Maria wittih 55, jahr. Tochter
Vrsula 17. jahr. inwohner ein wittih 58. jahr. tochter Maria 18. jahr. sohn Georg 22.
jahr. item Zmaschaza wittib 6.3 jahr. sohn Matheus 27. jahr. sohn Gregor 7. jahr.
tochter 20. jahr. Gregor Werze 34. jahr. weih Maria 25, jahr. sohn Matheus 5. jahr.
Anton Fisinger 28. jahr. weib Appolonia 24. jahr.

Anton Clabouss 52. jahr. weib Maria 41 jahr. tochter Maria 14. jahr. sohn Josef 6.
jahr. inwohner Gregor N. 38. jahr. weih Margareth 33. jahr. tochter Maria 16. jahr.
Mathia Kouazh 40. jahr. weih Elisabeth 34. jahr. tochter Maria 8. jahr. sohn Joannes
6. jahr. tochter Agata 3. jahr. Matheus Kinda 46. jahr. weib Agata 50. jahr. Leonhard
Glabaznig 60. jahr. weih 54. jahr. Jacob N. 35. jahr. weib Vrschl 30. jahr. Joseph
Hrouath 40. jahr. weih Elisabeth 26. jahr. tochter Maria 4. jahr.

Andreas Loccoteli 60. jahr. weib Veronica 55. jahr. sohn Joannes 18. jahr. Tochter
Meta 12. jahr. inwohner Matheus Rossman 32. jahr. weih Maria 22. jahr. Thomas N.
45. jahr. weib Helena 32. jahr. tochter Elisabeth 5. jahr. item Maria Murena 60. jahr.
tochter N. 15. jahr. tochter Elisabeth 18. jahr. Valentin Perez 55. jahr. weih 35. sohn
Michael 7. jahr. Valentin sohn 4. jahr. item Nicolaus Langs ledig 25. jahr. item Martin
N. ledig 40. jahr.

Thomas Zherne 53. jahr. weih 51. jahr. tochter Teresia 17. jahr. tochter Margareth 13. jahr. Mathia Mrak 55. jahr. weib Vrscha 53. jahr. tochter Maria 19. jahr. Agnes Pervaina wittib 54. sohn Simon 20. jahr. Joseph N. 40. jahr. weib Maria 36. jahr. tochter Helena 18. jahr. tochter Maria 13. jahr. sohn Martin 8. jahr.

Mathias Grossl 36. jahr. weib Maria 30. jahr. tochter Maria-10. jahr. sohn Franz 4. jahr. dürn Miza 15. jahr. inwohner Georg Riffel 35. jahr. weib 30. jahr. Tochter Margareth 4. jahr. tochter Catharina 12. jahr. Martin Schest 23. jahr. weih Vrscha 20. jahr. Vrscha Voglin 40. jahr. tochter Anna 18. jahr. sohn Gregor 15. jahr. tochter Maria 9. jahr.

Lucas Paulitsch 30. jahr. weih Maria 30. jahr. tochter Agnes 6. jahr. sohn Vrban 4. jahr. muetter Lucia 60. jahr. inwohner Casper Lochainer 43. jahr. weih Maria 40. jahr. tochter 18. jahr. sohn Thomas 16. jahr. item Gregor Casperin 40. jahr. Weib Margareth 27. jahr. sohn Franz 12. jahr. sohn Leonhardt 4. jahr. tochter Catharina 2. jahr. Valentin Oblok 40. weib Maria 30. jahr. sohn Jacob 5. jahr. Mathia Rihtarziz 50. jahr. weih Maria 50. jahr. Valentin Poschenou 29. jahr. weib Helena 29. jahr.

Joannes Straus 50. jahr. weih Agnes 50. jahr. tochter Hellena 17. jahr. sahn Gregor 14. jahr. Fortunat Straus 21. jahr. weih Elisabet 21. jahr. tochter Hellena 1. jahr. Josefledig 42. jahr. Mihael Ersehen 40. jahr. weih Jera 34. jahr. Maria ledig 30. jahr.

Nicolaus Glabaznig bey dem Franz Media 33. jahr. weih Gertraudt 30. jahr. tochter Maria 5. jahr. sahn Martin 2. jahr.

item Helena Markhuschin 43. jahr. wittib. sahn Simon II.7, jahr. tochter Hellena 14. jahr. tochter Maria 4. jahr. tochter Vrschl 2. jahr.

item Valentin Schullir 35. weih Miza 30. gerichtsdiner

item Thomas N. 46. jahr. und Helena weih 42. jahr. Spela dürn 13. jahr.

quod bene notanda Cropp (Kropa) bestehet in menschen wollbener woltrager, örzgraber orztrager vnd sch:niden vnd dise arbeiter mer verschüedl seint als in vermächen haben

(Dobra pomniti: Kropo sestavijajo ijudje suknarji, nosači volne, kopači rude, nosači rude in kovaci in ti delavci so boij zadolzeni, kot imajo imetja. - Prevedel Primoz Simoniti.)

disse conscription ist gewissenhaft vnd aufrichtig beschafen alles hivor vnter ein geistlichen threy vnd glaub. Den. 23. juni 1754 / idem qui supra – pfarer alda

Gorenjske družine – prvi popis prebivalstva, 1754

Vir: Mohorjeva založba (več avtorjev)

Es sey in die Amortisirung des außergerichtlichen, von Johann Pesiak zu Kropp am 1. May 1818 zu Gunsten des Johann Thoman, Gewerken zu Steinbüchel, wegen schuldi- gen 40 fl. G. M. ausgestellten und am 1. May 1818 auf das zu Kropp in der Schmied- hütte Douge ritte gelegene erste, dem Grundbuchsante der Herrschaft Radmannsdorf unterstehende Nagelschmied- Ofen intabulirten, und angeblich in Verlust gerathenen Vergleichs, auf Anlangen des Gregor Suppan, dermaligen Besitzer des genaanten Pfand- gutes gewilliget worden.

Es werden demnach alle jene, welche auf den erwähnten Vergleich, aus was immer für einem Rechtsgrunde einen Anspruch zu stellen vermeinen, aufgefordert, solchen binnen 1 Jahr, 6 Wochen und 3 Tagen so gewiß anzumelden und förmlich zu erweisen, wie im Widrigen der obgedachte Vergleich auf weiters Ansuchen für getödtet erklärt und in dessen Extabulation gewilliget werden würde.

Bezirksbericht Radmannsdorf den 9. July 1822.

Intelligenz = Blatt zur Laibacher Zeitung N^{ro}. 37.

Freitag, den 9. May 1823.

Intelligenz Blatt zur Laibacher Zeitung, petek 9. 5. 1823

Op.: Johann Pesiak in Johann Thoman

1823

Z. 548. Amortisations = Edict. ad Nr. 735.
(2) Von dem Bezirksgerichte Radmannsdorf wird hiermit bekannt gemacht: Es sey auf Anlangen des Leonhard Pibrouz von Kropp, in die Amortisirung des Nagelwaaren = Lieferungsvertrages, welcher zwischen Leonhard Pibrouz und Gregor Zgaga zu Kropp am 4. Juny 1805 errichtet, und zu Gunsten des Erstern auf den Schmelz = und Hammerstag, Dienstag in der siebenten Reihewoche, sammt Roheisenhütte Nr. 54 und Kohlbarren Nr. 55 des Letztern, bey der löbl. k. k. Berggerichts = Substitution Laibach am 31. Jänner 1810 intabulirt wurde und angeblich in Verlust gerieth, gewilliget worden.

Daher werden alle, welche aus gedachtem Vertrage Ansprüche zu machen gedenken, erinnert, ihr Recht binnen 1 Jahr, 6 Wochen und 3 Tagen sogewiß darzuthun, widrigens dieselben nach Verlauf dieser Zeit nicht mehr gehört, besagter Vertrag für todt erklärt und in die Extabulation desselben bewilliget werden würde. Bezirksgericht Radmannsdorf den 4. September 1822.

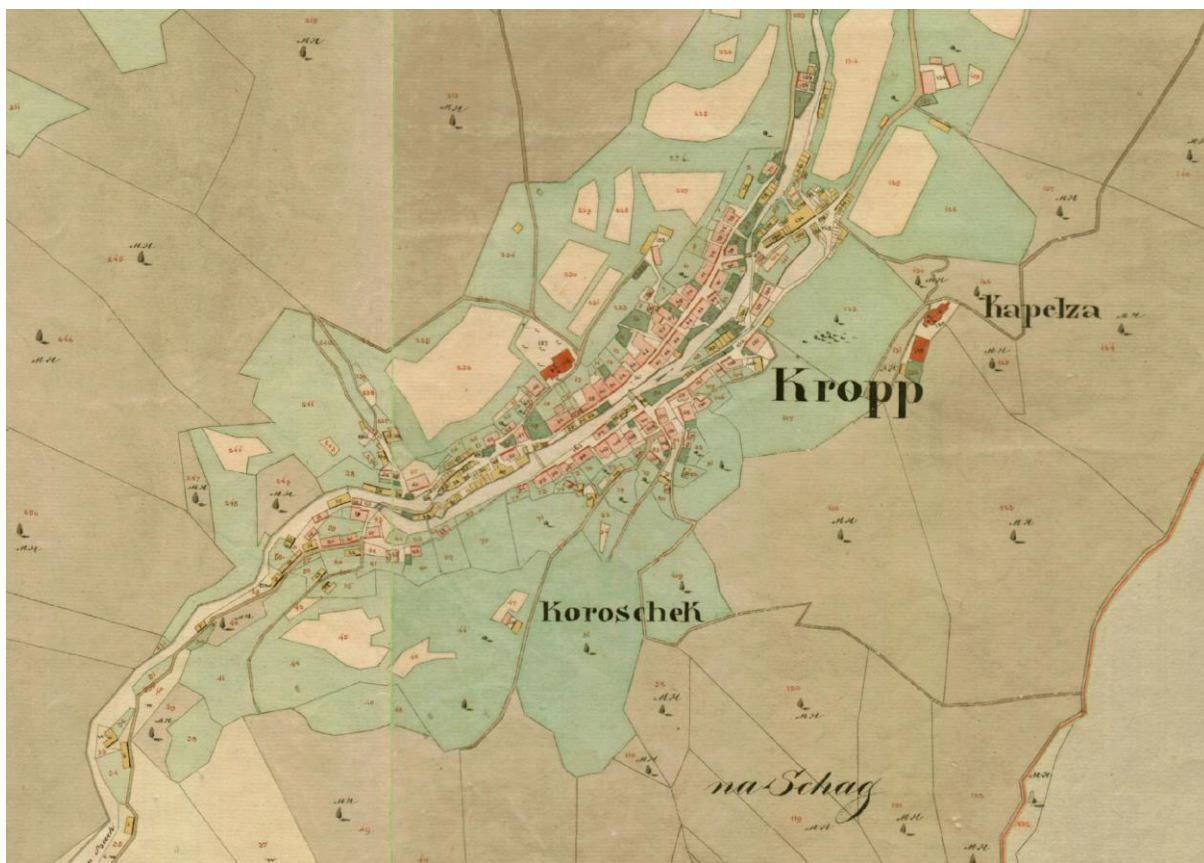
Intelligenz = Blatt zur Laibacher Zeitung N^{ro}. 37.

Freitag, den 9. May 1823.

Intelligenz Blatt zur Laibacher Zeitung, petek 9. 5. 1823

Op.: Leonhard Pibrouz in Gregor Zgaga

1826

Kropa na karti franc. katastra, 1826
Vir: Franciscejski kataster (<http://giskd6s.situla.org/giskd/>)

1844

Popis obertniske razstave v Ljubljani: Posebne hvale vredno blago so bili žebliji in čubežen Janeza Thomana fužinarja iz Kamne Gorice.

Bronaste svetinje: Gosp. Ig. Pibrovč, iz Krope, za omikalnice za volno; gosp. J. Thoman, fužinar v Kamni Gorici, za čubežen in žeblje; gosp. J. Ambrožič, fabrikant omikalnikov za volno iz Ljubniga na Gorenškem; gosp. J. L. Potočnik, fužinar v Kropi, zažeblje; gosp. J. Resman, suknar iz Zgoš na Gorenškem, za sukno.

Vir: Kmetijfke in rokodelfke novize, 6. 11. 1844

1848 – SLOVENSKO DRUŽTVO

Slovensko društvo v Kropi. Iz Gorenškiga. Vlep izgled zastran narodniga duha zasluži v resnici Kropa vsim drugim slovenskim krajam perva postavljena biti. Kakor je mala, ima svoje slovensko društvo, ki si vse slovenske časopise derži. Vsako nedeljo se snidejo, berejo, se pogovarjajo, prepevajo in vnemajo serca za mogočno Slovenijo, našo premilo domovino. Tu ne omamlja nemškutarski strupeni duh sere in možgan, zakaj čveterka frankobrodskih smerdljivk, ki so se (de se Bogu vsmili!) tudi tu zaredle, se so že začele osipati in zveniti, ker jim naš bistri zrak nič kaj ne tekne. Pretečeni teden smo na sred vasi na 18 sežnjev dolgi smreki naše rudečo-modro-

belo bandero razpeli, per kateri slovesnosti se je z možnarjam streljalo, naši godci so jo zagodli, in vso ljudstvo okoli je slovenske fesme prepevalo, še le čez dve dobre uri so se ljudje med vpitjem »živi Slovenija« razšli.

Vir: Slovenija, 26. kimovca, 1848

Župan Franc Šuler. Čez gorenski terg Kropo (Kropa ni vas je terg) je že v tem časopisu nekaj rečeno bilo, de so namreč tukej goreči Slovenci, zraven seje pa tudi bralo od enih Nemškutarjev, kateri tam lako rekoč veselje Slovencam kale. Ti možje so ob času mene za tistiga obsodili, ki jim je na kilo stopil, dans pa, ko bom res dve besedi od Kroke rekel, jim povem, de če jest kej govorim, se tudi pokažem, kdo de sim.

Okolstave so tako donesle, de so v Kropi, kjer sini jest doma, veselje zavoljo pervolenja naših barv še le zdaj zadno nedeljo pred adventam obhajali. Zvečer ob šestih so domači po celini gorenskimi sloveči godci na sred terga pod že davno stoječim belo-modro-rudečim banderam na plači jo zagodli: Slava našimu Ces. Ferd. etc. etc. Ljudstvo to sliši in ko bil dihnil, so po celim tergu v okencih ljučice zamiglale, velika množica se je vkupej zbrala, kje in sem so lepe Slovenske prepevali, z eno besedo, vse je bilo veselo.

Vidi se, kako so ti dobri ljudje vneti za pravico, za našo mater Slovenjo in za našiga cesarja. Lep izgled je v te kakor v vsih dobrih rečeh deleč znan in povsod spoštovan gospod nadžupan Franc Šuller, in sreča bi bila, ko bi po več naših krajih župani glavo in serce tega moža imeli. Ali čudo - samo po enih dveh ali treh hišah je bila tema kot v brezdnu. Kdo ve zakaj! Narberžeje vlegncjo po njih listi nemškutarji stanovati, ktere je unidan nekdo bil v misel vzel; ako je pa to, je pisavec golo resnico govoril in nepametno storil, de se imenoval ni.

Rečeno bodi že vsim nasprotnikom moje drage domovine, de naj jenjajo, naj glave ne vtikvajo v slavjansko kolo, zakaj suče se neprenehljivo in ni jih krajnska mati toliko nemškutarjev rodila, de bi ga vstavili; in kadar polože zadnjiga nemškutarja v jamo, takrat se bojo našiga Prešerna besede dopolnile, kater je že v leti 1833 zapel:

Vremena bodo Krajncam se zjasnile
Jim milši zvezde kakor zdej sijale,
Jim pesmi bolj sloveče se glasile.

Tine Zupan.

Vir: Slovenija, 8. grudna 1848

1849

Nemščina v Kropi. Bilo je dne 3. maliga serpana zjutraj, ko me moja pot do Kroparskiga terga na gorenskimi pripelja. Ravno je od cerkve Matere božje pri kapelci velki zvon veličastno v zrake brenčaje, k s. masi vabil; in de je praznik obiskanja Marije, sklenem taiste tud jez se vdeležiti. Hitro prisopiham na griček, in stojim v sprelepi in krasno okinčani tempelj kralice nebeške, kater je bil z pobožnimi Slovenci že čez in čez napolnjen. - Brumnih misel in veselja je kipelo moje notranje, ko se k s. maši pozvončka, in glasne orgle veselo po svetimu hramu zadonejo, ali z kako neizrekljivo otožnostjo se je napolnilo moje serce, ko se petje - po nemško prične! Tak tudi tukaj, si mislim, ker bi mili glasi sprelepkih, domorodnih pesem kristjane k pobožni molitvi napeljevati mogli, tud tukaj vlada prepurna nemškuta. Scer sta se zapela po povsdigvanju k moji tolažbi dva oddelka lepe slovenske pesmi »o marija lepši cvet« pa kakor med dežjem solnce le toliko posveti, da se potem še bolj dež

vlije, ravno tako mi je bilo še hujši pri sercu, ko se pri zavživanju zopet v novič nemška pesem goniti prične. Nevoljo in žalostno stopim po končani maši iz cerkve, milo Slovenšino pomilovaje, kateri se tu nar svetlješi pravica krati. O Kropa! Kropa! Ne daj se vladati od majhne številke tvojih Ultra nemškutarjev, kateri clo v veže božje njih zveličavno nemčijo silijo, ampak kakor si razvila nevstrašno slavjansko bandero v sredi tvojga terga, tako slavi tudi v svojih cerkvah Boga z pobožnem domačem slovenskem petjem. / Joža orglavski.

Vir: Slovenija, 10. maliga Serpana (junija) 1849

1850

Imenik častitih g. naročnikov slov. bčele i vernih podpornikov slavenskega slovstva:
Maček Simon, učenik v Kropi.

Vir: Slovenska bčela, mesca julja 1950

1853

Iz Krope. Žalostna in vesela novica. Pretekli četertik se poda ogljar A. po domače Aržet s svojim sinom M. v llovco po oglje. Med potjo je s snegom jako vetrilo. Proti verhu utrudeni mož tako oslabi, da obleži; sin nekoliko korakov pred njim, kmalo dospe do zamedene utice, kjer je bilo oglje hranjeno. On marljivo odmetuje sneg kake pol ure in pričakuje sledin trenutik starega očeta. Ko ne le pride, popusti skerbni sin pričeto delo in ide gledat, kje je oče ostal. Kmalo dojde k njemu in ga najde v snegu na pol mertvega ležati, urno ga prime pod pajsijo, ga vleče v utico, v nji dobro zakuri in si močno prizadeva oterpnjene ude starčika ogreti. Alj vse zastonj! O polnoči mertvoudnega popustivši priteče v petik zarano v Kropo in žalostno novico kmalo po celem tergu razglasi. Hipoma, ko cerkveni služabnik tužno prigodbo zasliši, zaklenka s tistim zvonom, kteriga glas dušo unkraj sveta spremi. Nato pridejo 4 korenjaki, vzamejo mertvašnico (trugo) in jo nesejo v sprejetje mertvega trupla do podnožja gore. O, kaka groza jih kmalo obide, ko vidijo ogljarja A. proti njim jo mahati (bil se je počasi zbrihtal in se proti domu napotil) in kaka sramota na to, ko so morali prazno mertvašnico (trugo) v poprejšnjo izbico tirati. Sin je sedaj vesel, da bo zamogel v družbi svojega očeta po oglje hoditi. / Fr. M.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 5. 3. 1853

Iz Krope na Gorenskem, 10. aug. Ker se neka debela vraža po neumnih babelah čedalje bolj za resnico pripoveduje, se ne morem zderžati, da bi je ne naznanil po »Novicah« v novo pričo: kako gerdih vraž vsake baže se najde med našim preprostim ljudstvom. Na sv. Petra in Paula dan so namreč naš svitli g. knezoškof zakrament sv. birme delili, in pri ti priložnosti so cerkvico sv. Lenarta, podružnico Sevške fare, blagoslovili. Ker pa tistikrat ne sme razun duhovnov nobeden v cerkvi biti, so se tri babele na oder (porčehen) skrile, da bi bile skrivnosti tega sv. opravila vidile. Pa ravno ko ena teh žensk doli pokuka – lažejo babele – se milostljivi knez okrog ozrejo in jo vidši se tako prestrašijo, da bi bili znak padli, ako bi jim ne bili drugi duhovni gospodje na pomoč prišli, in reko: »zdej bo pa že ta dežela nesrečna.« In za to – pripovedujejo nore babe – letos po Krajnski deželi tako grozno toča bije! Lejte, na tako laž se opira neumna vraža, ktero babe okoli trosijo. Tukej je zopet očitno kot beli dan, kako potrebno je našemu ljudstvu dobrih in koristnih bukev, po niski ceni.

Pa kaj! ko jih ne bere. Blagoslovljenje nove cerkve je tako lepo in razločno v »Drobtincah« leta 1852, na strani 50 popisano; škoda, da toliko lepih in potrebnih podukov počiva nebranih od ljudstva, za katero so pisane.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 17. 8. 1853

Iz Kropo na Gorenškem se nam je pisalo, da je ondašnji učitelj gosp. Fr. Mladič 25. sept. umerl in da njegovo meso pride gosp. Janez Perše.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 5. 10. 1853

1855

Na Kropenčane, ki zunaj Kropo žive! Tudi Kropo - Vaš rojstni kraj - je nemila kolera obiskala. Prosim Vas: usmilite se svojih revnih bolnih bratov; pošljite jim pomoči, ker revšina je velika, zato pa tudi pomoči obilno potrebuje. Bog vsegamogočni naj Vam stoterno poverne, kar bote milostni dali. Prosimo pa tudi lepo druge dobrotnike, ker vsak dar nam bo velika pomoč. Ravno slišim mertvaški zvon oznanovati točenje nekega delavca iz tega sveta, ki je še danes zjutraj ob treh pri svojem navadnem delu v cajnarci bil. V Kropi 14. augusta ob 12. uri opoldne. / J. Ev. Zupan.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 18. 8. 1855

Leva cesta, ki se sred gobovškega klanca od velike loči, nas pelje tudi, enako veliki, k bregu Save, katero pri Podnartu prestopimo. Gori okoli nas vodi zdaj memo farne vasi Ovsiš, ki stoji na levo, skozi bolj samotno dolino; v dobri uri se loči stranska leva pot proti Kropi, kateri terg nam vendar v levi dolinici skrit ostane, akoravno je do gor le dobro četertinko ure; desna pak pelje proti Kamni gorici. Kamna gorica, kakor tudi Kropa ste obedve fužinska kraja. Kropa ima dvoje fužin s plavži, mnogo cajnarc in tu se zdeljuje vsake baze žebeljev paženskih, konjskih, čevljarskih itd. Kamna gorica ima sicer le eno fužino s plavžem, pa v oziru napredovanja kropiško delec prekosi. Kamna gorica je dosti prijazen kraj. Na levo jo obdaja visoka Jelovica, na desno pa prav nizki bolj pešeni griči, od tod menda ime njeno: Kamna gorica. Hiše so lepe, tudi cerkev, farovž in šola; vse na levem gričku nad fužino stoji in je vse prav lično in snažno. Prebivavci se pečajo z izdelovanjem žebeljev večje baze, so prav zlo marljivi, in v kljub težkega dela zali in krepki ljudje.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 20. 2. 1856

Iz Kropo, 1. maja. V torek, 29. aprila enmalo pred polnočjo nas strašen glas čuvaja iz mirnega spanja zbudi, da gori, gori v žebelarici nad zgornjo fužino (v Vigenjci). Čeravno izperva majhen ogenj, ker se je v nekem kotu strešja po kaki iskri prah izmežeral, je vendar, čeravno je deževalo, tako naglo naprej segal, da v kratkem je bilo vse strešje v plamenu. Pa kakor vsakokrat, so se tudi zdaj Kropenčanje možato obnašali; posebno zahvalo zasluži pa naš tesarski mojster Gropa Ažman. On je bil, ki se je še z nekim pomagačem verh gorečega strešja z grozovitim plamenom boril, da dalje segati ni mogel ker sta leseno streho na drugem koncu naglo posekala in doli vergla in tako ognju pot zaperla. Kdor Kropo pozna, lahko si misli grozni strah naš, kadar platzvona kljenka. Da bi pač brez odložbe vsi hišni gospodarji od konca od konca do kraja zavarovali (asekurirali) svoje pohištva! Želeti bi pa tudi bilo, da bi graška družba sv. Florijana take može, kateri se pri ognji tako verlo obnašajo, prav po zasluženji obdarovala, - saj je tudi nje velik dobiček, posebno v takih nevarnih krajih,

ako se kdo tako v bran ognja postavi, kakor se je naš tesarski mojster uno noč. / Janez Zupan, namestnik župana.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 7. 5. 1856

1858

Sejmi na Krajskem (za navadno leto 1858):

V Kamni Gorici, na s. Lovrenca in s. Barbare dan.

V Kropi, na s. Marjete in s. Lenarta dan.

V Radoljci, na s. Gregorja dan z blagam, na s. Jurja dan pa z živino, binkoštni tor. in na s..Ane dan z blagam, na ss. Sim. in Juda dan z živino, na s. Lucije dan z blagam.

Vir: Koledar slovenski za navadno leto 1858

1859

Zgodovinske reči – Spisal P. Hicinger. Na Gorenskem je bila pred 300 leti blizo Radoljce pod Jelovico razun Kroke in Kroke še tretja sloveča rudarija in kovačija, namreč Kolnica. Cesar Ferdinand I. je 3. jan. 1550, kot lastnik radoljške grajšine, posebno rudarsko postavo dal za Kropo, Kamno gorico in Kolnico skupaj. (Valvazor b. 3, str. 383). Stala je pa Kolnica slabo uro višje od Kamne gorice v zaperti dolini, iz ktere Lipnica izteka; zdaj ondi stoji le še malen, ki se še vedno pravi v Kolnici. Že o Valvazorjevem času ni bilo več sledu od ondašnih kovačij in rudarij, ves kraj je bil namreč že posut. Kakor so pripovedovali ljudje, ko sem bil ondi, je nekega dne bil prišel strašen naliv; grozovita povodenj je s hribov navalila kamnja, sipe, persti, ter je razdjala in zasula ves kraj. Še zdaj se lahko spozna, kako je povodenj hudo razsajala; zakaj čez in čez po dolini se še kažejo jame in nasipi iz kamnja, peska in persti, ki so malo pripravi za rast in obdelovanje, ravno tako, kakor hude povodnje svet navadno pokvarijo. Morebiti je o tem kaj bolj natančnega zapisano v kakem radovljiškem arhivu.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 1. 6. 1859 / Nekdanji potresi in posipi na Slovenskem (P. Hicinger)

Iz Kroke na Gorenskem. 13. julija. Ker se je po neki pomoti govorica zatrosila, da je Kropa pogorela, se mi treba zdi to reč razjasniti. V torek 5. dan t. m. je neki kmetovavec na svojem zemljišu nekaj gojzda posekal, da bi na tem kraju sečo naredil. Iz tega namena je gojzd požgal, v tem je pa ogenj dalje segel kakor je on mislil. Strašen dim se kvišku vali, da so ga v Radoljco vidili. Ker so tu koj spoznali, da je to v Kropi, je naš mnogo spoštovani in in za vse skerbni okrajni predstojnik v Radoljci, gospod Košir, zapovedal, naj se nam hitro z gasilnico na pomoč hiti. In tako se je tudi zgodilo. Več gosp. uradnikov z gospod predstojnikom vred, je hitelo k nam na pomoč. V Kamnigorici pa so zvedili, da ni ognja v Kropi, ter so se nazaj v Radoljco vernili. Za to skerb se tukaj očitno zahvalim v imenu cele srejnje; hvala pa bodi Bogu, da smo le pri golem strahu ostali! / J. Zupan, župan.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 20. 7. 1859

Iz Kroke na Gorenskem. 1. avgusta. Ni dolgo, ko smo brali v »Novicah« od ognja v gojzdu, ki ga je zanetil nek posestnik, sečo napravlja. Danes vam povem, da smo spet kaj velik strah imeli pred ognjem. Neki ogljar je prodal kopo oglja nekamu

tukajšnjemu fužinskemu deležniku, pa oglje, nevidoma še živo, je bilo koj v kolpern (Kohlhütte) spravljeno. Kar zapazijo fužinski delavci neko ogljarico (menda je vedila, da oglje v kolpernu gori, pa se je bala povedati, ker je vedila, da ga je ona zanesla) okoli kolperna kaj hitro sem ter tje tekati. Viditi, da se iz kolperna močno kadi, zaženejo hrup, da gori, in res je hipoma toliko ljudi privrelo, da so bili v stanu ogenj zadušiti in oglje razmetati. Lahko si je misliti, kakošen strah je mogel biti, ker je ravno ta kolpern v sredi drugih in le malo stopinj od fužine. Ko bi bil ogenj le nekoliko več moči dobil ali se ta nesreča ponoči primerila, bi bila v malo urah cela Kropa pepel. Hvala pa Bogu, da se je to podnevi zgodilo! Ker postava ukazuje, da oglje, ki je še le žgano, mora osem dni na kopi izmetano ostati, in se potem še le čisto mervto in hladno sme v kolpern prenesti, smemo pričakovati, da bota ogljar in fužinski partnik v svarilo drugim skupila, kar postava predpisuje. / Alojzi Globočnik

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 10. 8. 1859

1860

Pohvala domačega urarskega mojstra. Že leta 1853 so pohvalile »Novice« Jurja Pirca, urarja v Kropi (Krop) na Kranjskem, ko je izdelal 17 centov težko uro za veliko cerkev ljubljansko. Ker je naš Juri Pirc odsihmal spet veliko turnskih ur z veliko pohvalo naredil, namreč za Ternovsko cerkev v Ljubljani, v Brezovici in v Bledu na Kranjskem, v Gradcu, pri Novi Štifti, v Mozirji, Braslovčarh na Štajarskem, v Bazovici, v Rosarjoli, Antiani na Teržaškem, v Senii in Otočasu na Horvaškem in več drugih, bo menda mnogim našim bravcom všeč, da spet spomnimo mojstra, ki je po pravici priporočila vreden. »Novice« pa so si od tistega časa toliko bolj namenile, Pircovo mojstersko izurjenost sopet očitno omeniti, ko smo v letošnjih »Drobtinica« brali, da za nobeno reč ni toliko mojstroskazov kakor ravno v urarstvu. »Kadar se hoče nova ura napraviti – pravijo Drobtinice - naj se poprej zvest in pošten urar pozve, ki delo ume. Če urar ni pošten, te na vsako vižo opehari, pogodi se ž njim kakorkoli hočeš«. Da se tedaj vsem tem nevarnostim v okom pride, naj se izvoli pošten in skušen mojster, in tak je Juri Pirc v Kropi, kterege dobro ime v 7 škofijah že 110 ur razglasuje.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 24. 12. 1860

1861

Iz Kroke na Gorenskem, 22. sušca. Pri nas smo mogli župana dvakrat volitvi. Pri drugi volitvi, ki je bila od c. kr. gosposke ukazana zato, ker prvič izvoljeni župan, kakor so eni terdili, ni bil za odbornika izvoljen, je bil za župana izvoljen gosp. France Poznik, kupec, 1. svetovavca gosp. J. L. Potočnik, kupec, za 2. pa Anton Smrekar, posestnik. Tudi pri nas ni bilo pri volitvah brez vseh nespodobnost. Za prošnje pismo, ki ima zastran našega domačega jezika na Dunaj iti, se je pri nas mnogo podpisov nabralo, ker vsak pošten domoljub spozna pravično reč, ki je žalibog! Vendar nekterim še tern v peti. / Lovračev.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 27. 3. 1861

Iz Kroke na Gor., 29. sušca. Gosp. Lovračev je v zadnjem listu popisal našo volitev župana, pa skor tako, kakor da bi ga ne bilo zraven bilo. Ako bi ne bilo vse v redu bilo, bi bila okrajna gosposka gotovo novo volitev ukazala; to spričujejo volitni

zapisniki; ravno tako spričujejo zapisniki, do kterega moža so imeli volivci zaupanje, ki je največ glasov dobil, kteri pa so le po srečkanji bili izvoljeni kakor v loterii. Zakaj gosp. dopisnik ni tudi povedal, kdo je bil kriv nespodobnost, ako so se res ktere zgodile. Da se je komu kaka resnična beseda povedala, je res; le to želimo, da bi si jih vsak dobro zapomnil; tako bo prav na vsako stran. Toliko v razjasjenje – pa brez zamere. / Srenjčan

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 3. 4. 1861

Iz Kropo na Gorenskem. 10. avg. n. – Nedavnej je mnogo tukajšnjih veljavnih fužinarjev in posestnikov, kterim na čelu je stal verli Janez Zupan, zahvalnico poslalo gosp. Toman-u in dr. Bleiweis-u za nju domoljubni trud. Zaupno pismo poterjuje čez in čez nju prizadeve, de bi se vresničila beseda Cesarjeva o narodnih pravicah, in da bi se deželam dala vkljub strastnim centralistom dostojna autonomija. »Če se nad Vama – tako se glasi en stavek v omenjenem zaupnem pismu - repenčijo tudi sovražniki ravnopravne in svobodne Avstrije, se repenčijo tudi nad nami, zakaj Vaji misli se z našimi popolnoma skladajo. Al le serčno naprej: pravica in resnica mora obveljati!«.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 14. 8. 1861

Pisma slovenskega turista III. ... »Slišite! voz že eno uro čaka; zadnji čas je, da odrinemo, ako hočemo danes še iz Radoljce naprej; kam ste tako zamaknjeni?« - mi reče voznik, ki že ves čas nejevoljen odhoda čaka. Hajd na voz in naglo smo derdrali v dolino proti savskemu mostu in naprej po novi cesti v Kamnogorico in Kropo. – Nove ceste, to so tudi važen, sila važen predmet za turista, pa hočem to reč pozneje omeniti, ko bodem o Notranjskem govoril.

Kakor je znano, se v Kamnogorico iz Radoljce v eni uri pride. Kamnagorica bi rekel, je predterg Kropo; tu ti kladva ropotajo, da je kaj! Kamnagorica je rojstni kraj našega slavnega dr. Toman-a, za kterega voljo tudi v vsakem kotu »Prešo« najdeš, menda zato, da Kamničanji vsacih 14 dni kaj več od »Tomanije« slišijo, ktera ima »per consequentiam rerum naturae« v Kamnigorici zibelko.

O Kamnigorici bi se dalo marsikaj pisati, da pivo (ol) kuhajo, kakor kane, itd., al »Preša« mi je s »Slovenencongressom in Veldes« tako zlo želodec pokvarila, da nisem mogel prav razločiti, ali je njih fabrikat dober ali ne.

V pol uri si v Kropi. To ti je terg, ki ima najlepši prozor na svetu, ker se zmiraj v nebesa gleda. Slovela je Kropa že leta 1848 zavoljo narodnega duha in postavili so takrat kovači na velikem prostoru narodno bandero, kteremu sta bila počasi le dež in veter kos. Pa »tempora mutantu ret nos in illis« - zdaj ste v Kropi dve politične stranke: »ciskropiška« in »transkropiška« ali drugač rečeno: na levi kropiškega potoka je narodna, na desni pa teržiška. Kakor hočeta na Hervaškem Erdödy in Janković, da bi bila Hervatska le pritislej Magjarskega, cikajo desni Kroparji v kranjski Manchester – vulgo Teržič – ker sami tako tudi enmalo Manchesterjani; saj črnega prahu človek kmalo toliko na srajco dobi, kakor v angležkem Manchesteru. Taudi se lahko človek kmalo znajde, pri kteri stranki da je, ker na desni vidiš napis terdega slovenskega imena že ne vem, s koliko gggg na koncu. Vsak Teržičan, navdan pravega manchesterskega duha, pridši na desno stran Kropo, se more zagledavši taki napis, brumno prikloniti kakor Arabec grede proti Meki, in izdihniti: Allah, Allah podljubeljski, hvalen bodi! ker pripeljal si me po svoji neskončni modrosti »unter unsere Leut«. Sicer je pa leva stran kropo močnejša, ker je po veliki večini Kropa narodna, kakor malo kteri kraj na Slovenskem. Kroparji so bistre galvice in kaj marljivo slovenske časnike prebirajo. Rekel bi, da kar so Ribenčani na Dolenskem,

so Kroparji na Gorenškem; kakor jo Ribenčani v govoru bolj na pevsko zavijojo, jo Kroparji prav jekleno terdo režejo. Ribenčani u na francozki ü vlečejo, Kroparji ti pa r na tako terdo vižo zgovarjajo, da se misliš včasih v družni samih Parižanov. Kroparski »kolači« so ti na Gorenškem k vsaki burki pritisnjeni, kakor rajbenški »rajščetarji«, ali kakor Rajbenčan z »rajščeti«, ti Kropar s svojimi »čveči« - vulgo žebli – vse Slovensko in Hervaško prekorači, veliko zve, pa še več povedati ve.

Je bistrumne glave, poln burk in ti kakor Ribenčan včasih tako zasli, da se moraš kar za ušesi popraskati. Kropenčani imajo med sabo dva originala prav svoje baže: Vodiškega Luka in Rausmanovega Naceta. – Mnogokrat vidiš na delapust ali ob prazniku na velikem tergu veliko tropo Kropenčanov in v sredi med njimi na kaki podertii moža stati, ki jim s povzdignenim glasom govori in zraven tudi klasično agira. Pridigoval jim je ravno, ko zraven pridem, da od popotavanja znanih dveh jorgrov v Emavs. Drastične primere je delal, rekoč: »To je ravno tako, kakor da bi dva kovača popotvala iz Kroke čez Podnart in tako na večer k Šparovcu (znana kerčma na Gorenškem) na Posavec dospela« itd. Prišel je počasi v tako ekstazo, da bi bil najbolj terde grešnike in grešnice do solz ganil. Govoril bi ti od mraka do zora in to vse za »en frakelj žgajča!« Nekdaj je bil pred na vodiški planini nad Kropo pastir, zatoraj mu pravijo vodiški Luka. Velikrat so mu dhovnih gospodje tako počenjanje prepovedali, in ga za več dni v samotno izbico v Radoljco poslali, da bi tu sam sebi pridigoval; ali kakor »Martin v Zagreb in Martin iz Zagreba«, tako Luka v Radoljco in Luka iz Radoljce, vernivši se zmiraj svoj oder, svoj publikum in svoj zaslužek najde. Al Luka je samo govornik, ljudje pa tudi radi včasih kakošno pesem zapeti slišijo, ktero jim Rausmanov Nace, enak staremu čmerlu, zabrenči. Nace je že star čez 70 let, tak hrust kakor planinsk medved, ker se še ne ve spomniti, da bi bil kterikrat v svojem življenju bolan. Hodi zmiraj bos in spi na goleh tleh; kar dobi, premeni v žganjče; nič mu ni ostalo kakor špehasta gosposka kapa, sila povaljane stare soldaške hlače in kamižola, ki jo je po stricu podedval. Naravsolovci terdijo, da ima tič strus najterdneji želodec, da vse podavi, kam mu pod kljun pride, magari železo. Al v tej kreposti ti je proti Nacetu le mojsterskaza proti nedosegljivo izurjenemu virtuozu. Kakor bi copral, je v nekterih minutah spred Naceta zginito: hlebec belega, hlebec ajdovega kruha, bedro svonine, nekaj klobas itd. Po vsem tem je to zmes z merico »žganjča« poplahnil in s takim basom alelujo zabrenčal, da bi se Lablache pred njim vstrašil. Tudi njemu kakor Lukatu je bilo nespodobno popoevanje že večkrat prepovedano, al vse zastnon; kakor je želodec njegov nasitljiv, tako je gerlo njegovo zmiraj za pesem pripravljeno, ako ga le žganjče namoči. / Valt. Zarnik

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 13. 10. 1861

Iz Kroke 20. nov. Jan. Zup. - Ker je unidan v "turističnih listih" Kropa na dvojno stran bila ločena in bi po tem utegnil kdo misliti, da premaguje nemškutarska stranka, ne bo menda odveč, ako po „Novicah" oznanimo, kaj smo verlemu našemu zastopnika gospod dr. Toman-u na Dunaj pisali, da vidite, da pravi domači duh veje pri večini naših ljudi. Če pa tudi ne vidite župana na čelu tega pisma, kakor smo to vidili v pismih drugih srenj po mestih in kmetih, nam vendar ne bote menda rekli, da je naše pismo „brez glave". To-le smo pisali gosp. doktorju:

„Slavni gospod doktor! Dovolite, da tudi mi najbližnji sosedi tistega blaženega kraja, kjer je Vaša zibelka tekla, mutasti ne stojimo, ko Vam hvaležna domovina venec slave vije, in se s spoštovanjem imenuje Vaše ime po celem cesarstvu, koder serce za pravico narodov bijejo. Ne moremo sicer seljaci v pohlevnem kotiču slovenske domovine tako veljavnih in sjajnih imen djati na vago , ki tehta zasluge Vaše, kakor jih je djala bela Ljubljana, poglavnica naša; - al vedite, da ravno tako živo kot ona

cenimo tudi mi zasluge Vaše za dom in Avstrijo. Kot pravi Gorenec ste se skazali vsigdar mož beseda; kar smo od Vas pričakovali, to ste zvesto tudi spolnili; plajša nikdar niste po vetru sukali, in v zboru dunajskem kot terdna skala stojite za to, kar ste za pravo spoznali ne le v blagor domovini naši, temuč tudi Avstrii celi, kateri, kakor se kaže, hočejo nekteri še zmiraj po tisti nesrečni poti prenapete centralizacije in zatajvanja nemških narodov iz zadrege pomagati, po kateri je poslednje leta zabredla ravno v toliko stiske. Da se tako možko potegujete za pravice našega slovenskega naroda in da Vam je prava in stanovitna sreča svobodne Avstrije cilj in konec, to nam serce naše z nepopisljivim veseljem navdaja. Zato stavimo vse zaupanje v Vas, in le to prosimo Boga, da Vam ohrani ljubo zdravje za imeniten poklic Vaš, ki ga Vam je domovina izročila v deželnem in državnem zboru. Bog z Vami!"

Naj pristavimo zdaj še, kaj nam je visokospoštovani gospod odgovoril:

"Prečastiti gospodje! Dragi rojaci ! Razveselilo me je neskončno Vaše zaupno pismo, ker mi dokazuje, da narodni občut od Boga v nas položen živo bije v Vaših sercih, da spoznanje naših potreb in težav pri Vas ni tuje, da tudi Vi deržite narodni razvitek in samostojno (autonomno) vladanje za sredstva in pomočke, s kterimi se zamore vstvariti in ustanoviti blagor našega naroda, korist premile domovine in sreča veliko Avstrije. Bodite prepričani, da bije moje serce za vse, in da od poti prave me ne ga ne ne pregovor ne strah, ne dobiček ne zguba, ne natolcevanje in ne preganjanje sovražno. Besedi moji dajo pa pravo veljavo in moč zaupanje Vaše. Hvala Vam za to v imenu naroda. Radost moja v zaupu Vašem mi je pa tolikanj večja, ko smo po rojstnem kraju sosedje, in zvezani prijazno po stanu in delovanju Vašem in mojih staršev. Serce moje se nikdar ne bodo od ter golo od krajev, kjer so moji najsladkejši spomini pretekle mladosti moje, in kjer po sedanjem poklicu mi je priložnost in dolžnost, za stare Vaše fužinske pravice se bojevati pravično. Glejte, koliko preteče časa in steče znoja, preden iz rude trudno iz zemlje izkopane se vlije železo čisto in dobro. Tako morajo se tudi naše pravice skozi ogenj nasprotvanja peljati, da očišene se zasvetijo tudi nasprotnikom našim. Ne dvomite tedaj nikdar, bodite stanovitni, deržite pošteno, resnično iu postavno se večnih pravic, pa podučevajte sebe in druge mirno in ljubezno, ter tolažite se, če koj se ne vidi uspeh, v podobi rečeni, ki Vas po Vašem stanu vedno obdaja. Meni pa ohranite zanaprej zaupanje nepremenljivo in ljubezen rojaško, kakor hranujem jo tudi jaz neomakljivo do Vas! Bog neskončni obvaruj Vas in Vaše fužinarstvo in Vaše kupčije po sreči!"

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 27. 11. 1861

1862

Iz Kroke na Gorenskem, 20. maja. Mnogokrat ste nam ljube »Novice« že naznanile v dopisih iz enega ali drugzega kraja, kakošna rodoljubnost navdaja srca Slovincov v tej ali uni občini za omiko in obveljavo našega milega maternega jezika, se posebno oziraje na eno ali drugo osebo. Dovolite mi, da nekoliko tudi iz naše občine o tez zadevah – v dokaz vsem dragim bravcom »Novic« povem – da tudi pri nas še kter rodoljub živi. Da smo pri nas vsi slovenske matere, tega mi ni treba dokazovati – da se pa tudi naš mili materni jezik čedalje bolj omikuje, to je želja in dolžnost naša in vsakega rodoljuba. Tako je med množico rodoljubov tudi naš šolski učitelj gosp. Martin Zarnik prav izvrsten Slovenec in srčen rodoljub, ker si brez uspeha prizadeva, posebno šolsko mladino v maternem jeziku izobraziti; čeravno kakor slišim, so nekteri poptujčeni Slovenci zoper to, kar je edino pravo v ljudskih šolah, ako hočejo kaj teka imeti, ne pa le na videz nekega lišpa. Prepričal sem se veselega srca, kako

lep sad rodi njegov trud: slišal sem šolskega fantiča, kako gladko je bral sestavke iz »Novic« brez pomote, pa zraven tudi skoraj vsako besedo razumel. To naj bo ne le nasprotnikom naših svetih pravic, temuč vsem učiteljem v izgled in posnemanje, da bomo tudi njim ravno tako kakor našemu gospodu M. Zarnik-u zamogli reči: Hvala Vam za Vaš trud, in vsakemu, kteremu hvala gre! Z Bogom. / J. V. Z.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 28. 5. 1862

1863

Iz Kroke, 30. jul. – V 168. Listu »Laib. Zeitg.« nekdo pod naslovom »aus der provincz« piše, da so se letos tu na Gorenskem žita dobro obnesle, in da smo jih tudi srečno spravili. Vse to je res, hvala Bogu. Dalje pravi, da tudi sočivja dobro kažejo, da bo sadja dovolj, in da imamo, če nam ajda ne spodleti, dobre letine se nadjati. Tudi to mi iz srca želimo. Al iz vsega tega vendar ne previdimo, da bi gorenski kmet tudi brez fužin mogel izhajati, kakor dopisnik pravi. Če je letina dobra, ne tajimo, da bi svojih pridelkov nekoliko ne popordal, davke plačal in svoje reči poravnal. Kako pa, če pride slaba letina ali več takih zaporedoma? Dozdaj je take leta pri fužinah že vendar strpel. Gorenski kmet večidel nima polja toliko, da bi ga to samo živilo; je toraj naravno vezan na fužine, ktere so mu zmiraj lep zaslužek dajale, naj je že svojega pridelka nekoliko prodal fužinam, kjer je zmiraj delavcev dovolj, ki nimajo svojega polja, naj je oglje za fužine kuhal ali rudi kopal itd. Pa postavimo, da počasi vse fužine na Gorenskem nehajo, komu bo potem kmet svoje pridelke prodajal, ko fužinski delavec ne bo imel, da bi s čem kaj kupil? Ali bo v Kranj na trg vozil? Kdo pa bo v Kranji kupoval, kjer zdaj največ ravno fužinske sela pokupijo? Pa če tudi v Kranji proda, je vendar zmeraj bolje, da proda doma, ker nič ne zamudi; tako bo pa Bohinec dva dni potratil, pa bo še včasih moral domu iti s prazno mošnjo. Res, da dopisnik tolaži Gorence, da bo potem, ko fužine delati nehajo, tudi brez njih lahko živel, kakor živi Notranjec brez ceste, na kateri je imel svoj zaslužek. Al to za tolažbo mu Gorenci ne bodo hvaležni, ker vidijo, kako slaba se Notranjcem godi, ker jim vedno pohišstva in zemljišča prodajajo. Ker pa dopisnik sam čuti, da taka tolažba je piškova, s tem zagovarja Gorence, češ, ta si bo že pomagal, ker je bolj najden in v obrtnii bolj izurjen! Kaj fužina ni obrtnija? Kaj ne živi ravno ta fužina gornjo stran najbolj? Prav hvaležni bi bili dopisniku, ako bi nam bil povedal, kako drugače si moremo pomagati, kadar fužine delati nehajo, zakaj to nas bolj skrbi, kakor pisavca samega. Če nehajo fužine, ne bo le gorenski kmet obožal, temuč tudi fužinski delavci pridejo na beraško palico; to pa je celi deželi v kvar in škodo; te je pa kratkovidini pisatelj čisto prezrel. Tukaj je do 1100 delavcev, ki nimajo ne svojega stanovanja ne svojega polja, ampak samo pri fužinah ali v kovačnicah si služijo kruh. Ako jim delo izostane, kam bodo šli; saj je že zdaj dovolj beračev! Toraj Gorenci, posebno pa vi, ki imate pri fužinah zaslužka, zahvalite se omenjenemu pisatelju za tolažbo; on vam obeta, da boste potem tudi brez fužin živali, - se ve do smrti, pa – kako???

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 5. 8. 1863

1866

Glavne občine v Ljubljanskem okrožju (1817-1848): 42. Radoljica s 3078 dušami; podobčine: Hraše, Žerovnica, Zabreznica, Doslovče, Lancovo, Radoljica, Predtrg, Nova vas; 43. Begnje s 3208 dušami; podobčine: Zapuže, Begnje, Otok, Mošnje,

Brezje, Ljubno, Leše, Srednja vas; 44. Kropa s 2879 dušami; podobčine: Kropa, Kamna Gorica, Češnica, Dobrava, Zaloše.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 25. 4. 1866

Iz Kranjskega (volitve novih županov). C. k. deželna vlada naznanja, da so volitve novih občinskih (srenjskih) odborov na Kranjskem dovršene. Novi župani v okraji Radoliškem: V Radolici Hijacint grof Thurn-Valsassina, v Lescah Matevž Brencce, v Begnjah Matija Kralj, v Lancovu Jern. Volk iz Brd, v Kamnigorici Albert Kapus vitez Pihelsteinski, v Kropi Janez Zupan, v Ovsišči France Stritih iz dolnje Dobrave, v Mošnjah Jan. Avsenik iz Otoka, v Predtrgu France Lotrič.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 17. 10. 1866

1867

Iz Kroke (Očitna zahvala sl. dež. odboru v Ljubljani.) Česar smo želeli 5 let, dosegli smo letos po narodnih naših poslancih, namreč to, da smo dobili stenografične zapisnike deželnega zbora kranjskega. Zato se tukaj očitno zahvalujemo sl. deželnemu odboru. Pristrčni tej zahvali pa podpisano županstvo dostavlja do sl. deželnega odbora ponižno prošnjo, da bi se od vsake seje deželnega zbora stenografični zapisniki sproti razpošiljali, da vendar koj na tanko zvemo, kaj se za nas dela ali kaj zoper nas snuje. – Županija v Kropi, 2. aprila 1867 / J. Zupan; župan, K. Pibrovc, J. Varl

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 17. 4. 1867

Iz Otoka (Očitna zahvala). Se srčno radostjo pozdravili smo v »Novicah« 17. pr. m. iz Kroke poslano očitno zahvalo do sl. deželnega odbora v belej Ljubljani zaradi prepotrebne razpošiljanja stenografičnih zapisnikov našim zapuščenim občinam. Hvala Vam, vrli Kroparji, da ste ravno Vi prvi javno sprožili blago misel, koja je gotovo uže dolgo tlela v vsacem poštemem sercu.

Z Vašo zahvalo sl. deželnemu odboru tudi mi tu očitno svojo pristrčno strinjamo s preponižno prošnjo, naj bi slav. dež. odbor blagovolil stenografične zapisnike od vsake seje – prej ko mogoče nam sproti pošiljati, da po tej poti precej lahko natančno izvemo važne obravnave svojih zastopnikov, o čemur nam časniki le površno ali pa – če jim bolje kaže – še celo inostransko donašajo. – Naši pogumni narodni poslanci naj so pa prepričani, da bodo njihove trudapolne prizadeve kmalu obrodile obilen sad – ponosno narodno zavest v javnosti in pravo politično zrelost! – Slava!

Občina mošenjska v Otoku, 4. maja 1867. / Janez N. Avsenek; župan, Tomaž Grilec, Matej Ambrožič.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 15. 5. 1867

Tržka županija v Kropi je na predlog g. župana J. E. Zupana enoglasno za častna tržana izvolila gosp. dr. L. Tomana in penzioniranega polkovnika pl. Paradis-a.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 4. 12. 1867

1869

Iz Kroke (Lovcem na znanje.) 13. dan t. m., ko sem šel na lov, sem vstrelil jazbeca, kterega sem ravno na poti po snegu lažečega srečal. Ali ni to nenavadna prikazen

zato, ker ta žival pozimi spi? Naj to razsodijo bolj izvedeni lovski prijatelji. / Andrej Primec.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 22. 12. 1869

1871

Slovenski narod, 2. 3. 1871

1872

Iz Kamnegorice na Gorenjskem, 20. julija. (*Ljubljanskega „Tagblatt-a“ dopis iz Kropce*) v listu 11. dne t. m. je v Kropi veliko nevoljo vzbudil in to po pravici, ker laž kopiči na laž. Laž je, da je stolni dekan Zupan na 2. dan julija vsakega leta praznik na čast Materi Božji posebno za Kropo osnoval, - resnično pa je to da gospoda Zupana še ni bilo med živimi ali vsaj se je še le abc učil, ko so Kroparji omenjeni praznik obhajali že vsako leto 2. dan julija. Kdo pa da je tista pametnejša množica" („die einsichtsvollere Bevölkerung Kropp's und der Umgebung«) kakor dopisnik pravi, ktera je gosp. Zupana letos pismen? prosila, naj nikar v Kropo ne pride tega praznika obhajati, - to pa edini ve on, ki je to laž skoval. Naj se imenuje tista „einsichtsvollere Bevölkerung", ktera hoče dobrotnica Kropi biti s tem, da v skrivnih pismih gospodu Zupanu pisma pošilja in mu žuga z napadom, ako se predrzne 2. julija v Kropo priti. Res! daleč bi bili že prišli mi Slovenci, da bi ne smeli več svojih rojstnih krajev obiskovati! - V pojasnilo grdega početja „Tagblattovih" rokonačev naj omenim, da Kroparji vsako leto od starodavnih časov 2. julija obljubljeni praznik na čast Materi Božji obhajajo; zbog tega so si vsi duhovniki, kateri so v Kropi rojeni, za letos besedo dali, da pridejo ta dan vsi domu, ter bodo skupno s svojimi rojaki obhajali praznik. Med temi duhovniki je pa tudi gosp. Zupan, dekan pri stolni fari v Ljubljani, nad katerim „Tagblatt" svojo srd in svoj žolc raztresa.

Velika jeza poštenih Kroparjev proti »Tagbl.« dopisniku je tedaj privična. Al grdo od Kroparjev je to, da mene imajo za onega nesramnega dopisnika! Vsaj Kroparji vsi mene dobro poznajo in vedo, da sem narodnjak in da raji se pogreznem v zemljo, kakor da bi s „Tagblatom" v kaki zvezi bil. Zatoraj tukaj očitno pred vsem svetom rečem, da jaz onega dopisa v „Tagblattu" 11. julija nisem pisal in da o njem tudi nič

nisem vedel, dokler ga nisem v listu samem bral. Zato tiste gospode v Kropi, kateri ondi menijo »kapital« in »intelligencijo2 zastopati, priprostim Kroparjem pa na uho trobijo, da sem jaz pisatelj nesramnega dopisa, imenujem očitno grde lažnike in, kakor Nemeč pravi, „šufte“, ktere bodem še pred sodnijo klical, da svoje poštenje kot slovenski rodoljub pred Kroparji rešim. Vi pa gospodje, ki se šopirite s puhlo frazo „kapitala“ in „inteligencije“ Kroparske, vedite, da je resnična naša prislovica: „kar v srcu vre, to tudi čez usta gre“, in da po takem v Vašem taboru se skriva oni pisač, kterege ni sram, laži trositi po svetu, da bi poštene ljudi zunaj Kroke in v Kropi oskrunil. / Rajko Špindler, tajnik.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 24. 7. 1872

1873

Težave s prevozom. (Iz Kroke) na Gorenjskem so nam piše: Pri nas je tako toplo v sredi zime kakor bi bila prav prijetna pomlad. - Snega ni nič. Kaj bomo počeli, če skoraj sneg ne pade, da bi mogli oglje za fužine iz Jelovice izvoziti.

Slovenski narod, 03. 01. 1873

Peticija za cesarja. Iz Kroke na gorenjem Kranjskem 12. febr.: Naš občinski zastop in tukajšni fužinarji, posestniki in obrtniki so podpisali prošnjo do cesarja ter Vam pošljemo podpisane pole s 130 lastnoročnimi podpisi. (Prejeli. Slava vrlim Gorencem! Ur.)

Slovenski narod, 14. 02. 1873

Kolera v Kropi na Gorenjskem je minula. Trpela je od 21. okt. do 3. decembra. Izmed 1119 prebivalcev je zbolelo 31 ljudi (9 moških, 15 žensk, 7 otrok), ozdravelo jih je 23 (9 mož, 8 žensk, 6 otrok): 7 žensk in en otrok je umrlo. Veliko zaslugo, da kolera nij več ljudi pomorila, ima Župan, gosp. Pibrovec, zarad česa mu je tudi c. kr. deželna vlada pohvalo izrekla.

Slovenski narod, 12. 12. 1873

1874

Orglarski mojster Zupan. Od sv. Jožefa na osojanskem jezeru se nam poroča: G. Ignacij Zupan, orglarski mojster iz Kroke, je pri nas naredil nove orgije, ki imajo jako prijeten in krepek glas. Srenja je ž njimi prav zadovoljna in g. Zupan sme se z dobro vestjo priporočati vsim srenjam, ki potrebujejo novih orgelj.

Slovenec, 11. 06. 1874

1875

S Kroke, 23. feb. (priporočilo gosp. Samasse.) Že v dveh dopisih ste, drage »Novice«, govorile o Samassovih zvonovih, naj Vam toraj tudi jaz podam eno pero za njegov umetniški venec. Pri cerkvi Marije Device v Kropi se nam je bil leta 1869 mali zvon ubil in dali smo ga preliti pri g. Samassi, ki je sam prišel sem po ostalih dveh določiti glas novega, da bi se vsi trije dobro vjemali. Novi zvon se pripelje v Kropo, vse je na nogah, celo možnarji so morali iz svojih shramb na dan in pokali so, da je

bilo kaj. Al to veselje se naglo poleže, brž ko novi zvon zapoje. To Vam je bil glas kakor mačji, ki se drugima dvema ni nikakor prilegal. Zvon je bil znotraj ves gručast in luknjast ter sploh tak, da ga nismo mogli obdržati. Pišemo gosp. Samassi ter zahtevamo, da nam da dober zvon, kakor smo se pogodili, ne pa to, kar nam je gori poslal; zvon je za kacega čednika, ne pa za cerkev. Po dolgem obotavljanji vendar piše Samassa, da je pripravljen zvon na svoje stroške preliti; naj mu ga le pošljemo nazaj, a ne odkritega, temveč pokritega, kar smo mi tudi storili. Prelil ga je, a kako! Glasu zopet ni zadel, tako da se ljudje vselej jeze, kadar z drugima dvema vred poje. Prej smo imeli tako lepo zvonjenje pri tej cerkvi, zdaj pa tako! Pomagati si ne moremo brez velikih stroškov, denarja pa nimamo toliko, da bi si nov zvon naročili. Kako smo se pač opekli z gosp. Samasso! Kako se nam posmehujejo Kamnogoričani, katerim je Hilzer take zvonove vlil, da jih je veselje slišati! – Konečno naj še omenim, da je gosp. Samassa naš ubiti zvon, na katerem teža ni bila razvidna, hotel vzeti za 6 do 6 ½ centov. Ko smo ga pa zvagali, je tehtal 9 centov 90 funtov. Toraj se je bil gosp. Samassa pri tako majhni teži za celih 3 ½ centov ali za dobro tretjino zmotil. – Ne zamerite mi še tega vprašanja: Kako je to, da čeravno »Novice« odsvetujejo naročevati pri g. Samassi zvonove in s tem podpirati liberaluha in narodnega nasprotnika našega, vendar beremo v »Oglasniku« naznanilo, ki proporoča Samassevo livarnico? Ali ni to nasprotje? (Da to reč pojasnimo, odgovorimo Vam in vsem drugim, da vredništvo »Novic« nima nič opraviti z »Oglasnikom«, v katerem lahko naznanja karkoli hoče vsak, ki plača oznanila. / Op. Vred.)

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 3. 3. 1875

1877

Iz Krope. 21. dec. [Izv. dopis.] Dolžnost je vsacega, da ohrani spomin na umrlega mu narodnega prijatelja, da zabilježi njegove zasluge, bodisi za narod ali sploh za človečanstvo, ter se mu na takov način izkaže hvaležnega. Toliko bolj veže srenjo dolžnost, da v malo vrsticah stavi spominek ranjcemu možu, ki je izginil iz vrste sosrenjčanov, zapustivši za soboj mnogo dobrodelnih činov za sobrate svoje. Mislim, da izrazujem sočutje večine svojih sosrenjčanov, ako zapišem spominek na žalibog prerano umrlega sotržana.

V petek 7. t. m. popoludne presune nam srca žalostni glas mrtvaškega zvona, ter nam naznanja, da se je preselil v večnost nam priljubljeni prijatelj Jože Jalen, mnogo poznani posestnik v Kropi. - Razven prijaznega obnašanja proti vsacemu poštenemu človeku, bil je on pravi uzor dobrotnika za našo srenjo, v katerej biva premnogo siromaškega ljudstva. Kjer je bila beda največja, nikdar nij odtegnil svoje dobrodelne roke; kadar je bila potreba, da se kaj omisli pri cerkvi, bil je prvi, ki je položil dar na altar. On nam je daroval lepo prižnico v farnej cerkvi, izposojeval denar in mnogo pomagal pri popravljanji zvonika pri cerkvi „Matere Božje“, za kar mu moramo biti hvaležni; tudi je bil iskren domoljub. - Da je bil priljubljen, pokazalo je mnogobrojno ljudstvo, ki se je udeležilo njegovega pogreba. Spremljalo ga je pet gospodov duhovnov na pokopališče in sprevod je bil slovesen.

Žalibog moramo obžalovanja vredno breztaktnost tu zabilježiti. Nameravali so mu pevci v spomin zaslug zadnjo čast še posebno s tem skazati, da bi mu zapeli nagrobnico, ki so se je zato naučili - pa gospod župnik jim nij tega dovolil.

Taka nepričakovana prepoved nas je jako iznenadila in prouzročila splošno nevoljo. Drug družega smo radovedno povpraševali, kaj je gospoda nagibalo do tega, vsaj sta vendar složna bila do konca življenja z ranjcem, in celo osobna prijatelja; sicer si

nekoliko mi slimo uzrok, pa mi smo te misli, da se s tem nij prav nič k slogi pripomoglo. (Eden prijatelj pokojnega v imenu več srenjčanov.).

Slovenski narod, 25. 12. 1877

1878

Iz Krope na Gorenjskem. (Čitalnica naša) napravi na belo nedeljo, 28. dne t. m. veselico s sledečim programom: 1.) »Ilirija oživljena«, napev Benj. Ipavca po besedah Vodnikovih. 2.) »Naglo bratje!« od dr. Lovro Tomana. 3.) Potem »Vodva in vdovec«, vesela igra v enem dejanji, poslovenil dr. Jan. Bleiweis. 4.) »O tihi noči«, čveterospev Ant. Hajdrihov po besedah Jenkovih. 5.) »Mili kraj« Nedvedov. 6.) »Sl. Glosa« J. Koseskega. 7.) »Šabljenka«, mazurka od Knitta; dvospev. 8.) »Pod oknom«, napev Hajdrihov po besedah Prešernovih. 9.) Tombola. 10.) Ples. – Začetek ob 7. uri zvečer. Častite ude uljudno vabi odbor.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 24. 4. 1878

Iz Krope. (Čitalnica naša) napravi na binkoštni ponedeljek veselico s sledečim programom: 1.) ob 3. uri popoldne skupni izlet v Kamno gorico, kjer se ob 4. uri začne na vrtu gosp. pl. Kapus-a zabava s petjem in godbo. – 2.) sprehod na rajncega dr. Lovro Tomana priljubljeni kraj »Vidovec«, od koder se po kratkem počitku in godbeni zabavi zopet vrne na vrt Kapusov. – 3.) tombola na prostem. -3.) gledališki igri: a) »Vdova in vdovec«, in b) »Sam ne ve, kaj hoče«, - 5.) Ples (4. In 5. točka programa se vršite v prostorih hiše gosp. M. Pesjaka). Vljudno se vabijo udje čitalnični pa tudi neudje k obilni udeležbi. Vstopnina za neude je 15 kr., udje ne plačajo nič. Opomba. Ako bi bilo vreme neugodno, odpade 2. točka programa in se vršite 1. in 3. točka v prostorih g. pl. Kapusa. / Odbor.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 29. 5. 1878

Iz Krope, 15. junija. – Ker vem, da drage nam »Novice« nimajo prostora za obširne popise veseliških dogodbe, Vam le na kratko naznam, da program čitalnične veselice binkoštni pondeljek se je na veselje vsem pričujočim in v najlepšem redu izvršil od prve do zadnje točke, le da iz mile Kamnegorice, kjer sta gospoda pl. Kapus in Pesjak nam tako ljubeznivo na roko šla, nismo mogli, ker je premalo časa nam ostajalo, izleta napraviti na »Vidovec«, nepozabljivemu dr. Tomanu preljubi kraj. Zato nas pa je oškodovalo z navdušenimi živio-klici sprejeto pismo, ki ga je gosp. dr. Jan. Bleiweis poslal gosp. predsedniku, ker vabljen na našo svečanost sam ni mogel priti. Da je pismo, govoreče o narodni slogi kot temelji narodne sreče, bilo jedernato, kaže ta, da na vsestransko željo ga je pl. Kapus mlajši vdrugeč bral. Bodimo tedaj zložni in spolnile se bodo Prešernove beseda, da bodo Slovencem zasijala milejša vremena; vsaj nas vendar ni mala peščica! – Srčna zahvala gre za lepi dan, lepi večer in lepo noč vsem, ki so pripomogli, da čitalnica naša, najbližniši narodni zavod orjaškega Triglava, je tako krasno izvršila program binkoštnega pondeljka.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 26. 6. 1878

Iz Krope. 8. oktobra. (Čitalnica naša) 13. dne o prejemu nove društvu darovane zastave napravi veselico z sledečim programom: popoldne ob 4. uri: sprejem zastave, katera se potem z godbo spremljena nese skozi trg v čitalnico. Ob 7. uri zvečer je zabavas petjem, tombolo in plesom. Vstopnina za ude prosta, za neude 10 krajc. – K obilnej udeležbi vljudno vabi ude in neude. / Odbor.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 9. 10. 1878

Iz Kroepe, 26. okt. (Javna zahvala.) Domorodnim gospicam Ljudmili Kapusovi pl. Pihelsteinski, Nežki, Ani in Terezi Šušteršičevim, izrekamo najiskrenejšo zahvalo za velikodušno darilo krasne in dragocene slovenske zastave, ki so jo poklonile čitalnici Kropinsko-Kamnogoriški. Ona bo društvu ponos, odboru in udom pa spodbuda k ustrajnim delovanjem v dosego domorodnega namena. / Janez Zupan, predsednik. Ig. Zupan ml., Matej Soršak, Fort. Warl, odborniki.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 30. 10. 1878

1879

(Bralno društvo „Sloga“ v Kropi) napravi, ker je »Vodnikovo besedo« katera bi se bila imela vršiti 2. febr. okrajno glavarstvo v Radovljici svoje prepovedi vredno spoznalo, dne 9. febr. veliko predpustno veselico s sledečim programom: 1. „V spanji“, vesela igra v enem dejanji. 2. Deklamacija »Pevčeva kletev«. 3. »Brati ne zna“, burka v 1. dejanji. 4. Petje: a) Ilirija oživljena in Banovci, čveterospeva, poje moški zbor. b) Ljubezen do domovinu in Zvonikarjeva, pojeti se trigiasno z mešanim zborom, c) Sarafan (dvospev). d) Budnica „Hej Slavjani“, čveterospev, poje mešani zbor. 5. Tombola, s prav primernimi dobitki. 6. Ples. — Vesela igra »Strup«, katera se bode baje ravno ta večer tudi na nekem drgem diletanstskem odru igrala, izpustila se bo iz prijaznosti. Godbo preskrbi nekdej zelo sloveča ravno sedaj zopet opomogla si domača godbena družba pod vodstvom g. Fr. Kralja. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina udom prosta, neudom 10 kr. / K obilnej udeležbi vabi najvljudneje odbor.

Vir: Slovenski narod, 6. 2. 1879

(Pri občinski volitvi) v Kropi na Gorenjskem je bil za predstojnika izbran Lovro Magušar iz Kroepe, za svetovalce so izvoljeni: Karl Pribovec, Matej Soršak in Matej Šolar.

Vir: Slovenski narod, 21. 10. 1879

Z Gorenjskega. 20. okt. [Izviren dopis.] Na dan volitve državnega poslanca v Radovljici je bilo vse navdušeno, da bi se bili zbrali, ter posvetovali volilci in drugl možje, kaj bi se naročilo našemu na novo izvoljenemu poslancu grofu Hohenvvartu, o čem bi imel za naš okraj posebno govoriti v državnem zboru. Pa vse je potihnilo, nij ga bilo čuti glasu več o tem; to so znali nekateri zaprečiti z obljubami, češ da se bo gotovo še zgodilo, pa le na svojo korist misleči so vse v nemar pustili. Zato ne morem si kaj, da bi posebno ene nujne reči ne omenil in to v prid fužinarstva v Kropi. Kar se namreč tiče davkov, šol, upeljanja slovenskega jezika v šole in urade, da bi uže jenjali nam pošiljati tiste nerazumne kundmahunge itd. — te težnje ima vsa naša dežela sploh trpeti. Za te torej skrbimo vsi, da se odpravijo. Posebna potreba je pa še za naš kraj, da se resno oglasimo zavoljo gozdarskih razmer v Jelovici. To je za nas nujno vprašanje. Kdaj so bode uže ta vozal razvozlal! Še leta 1846. so se začeli pretepi in poboji v Jelovici, tožba na tožbo je sledila, na tisoče je bilo troškov, sodniki, ki so tedanje obravnave vodili so uže v miru počivajoči segnili, pa še ga nij konca, delavcem, ogljarjam, ki oglje žgo za fužine, se tak les odkaznje, da še koruznih žgancev ne zaslužijo. To vendar menda nij prenapeto, ako se terja, da delavec vsaj toliko zasluži, da se more dvakrat koruznih žgancev najesti na dan, ker si skuha še le ob 10. ali 11. uri dopoludne in zvečer; če tacega zaslužka fužinar delavcem obljubiti

ne more, nehčejo delati, pa kako bo tudi delal, če si ne more pri tem zaslužiti najpotrebnejšega živeža. To pa od tod izhaja, ker gozdarji za hlode, žaganica prihranjujejo kar je lepega lesa, ostanke in slaba drevesa pa za oglje od kazujejo. Naj se uže vendar enkrat odda fužinam, kar je uže menda spoznano, da jim gre. Govorica gre uže davno, zdaj je izdelano in se bo razdelilo za fužinarje, pa tega še ne moremo pričakati. Kaj je vendar vzrok, da se ne pride do konca! Zato je nujna potreba, naročiti našima poslancema grafu Hohenwartu in dr. Poklukarju, da se ona dva z drugimi slovenskimi poslanci na dotičnem mestu oglasita, nai se ta gozdarska zadeva zavoljo Ilovice uže vendar enkrit reši, ker so se drugim kmetskim posestvom uže odkazali njihovi deleži, naj se tudi fužinarjem to naredi, ker čas je uže in tudi obstanek fužinarstva močno odvisen od tega, kajti, če ima fužinarstvo ugoden položaj, ima vsa okolica dosti kruha. Zato, gospodje državni poslanci, storite potrebne korake, da se izvede, kar ie izpoznano za pravo. Za to vam bode tukajšnje prebivalstvo in vsa okolica hvaležna.

Vir: Slovenski narod, 24. 10. 1879

(„Sloga“), bralno društvo v Kropi ima drevi veselico s sledečim sporedom: 1. „Zakonske nadloge“ ali „Skrivna izba“, veseloigra v 2 dejanjih; 2. Petje: a „Jadransko morje“ (zbor), b „Vrli Slovenec“ (čveterospjev); 3. Deklamacija „Belizar“; 4. Petje: »Slovan« (zbor); 5. Tombola; 6. Društvena zabava. Začetek ob ½. 7. uri zvečer. Vstopnina udom prosta, neudom po 10 novč. K obilnej udeležbi vabi odbor.

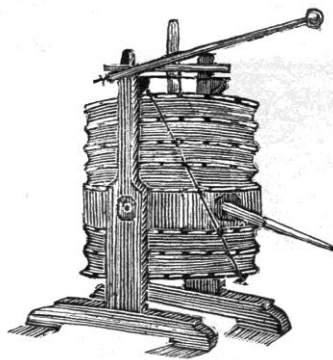
Vir: Slovenski narod, 26. 10. 1879

1880

Iz Kroepe. (Vabilo k veselici) katero napravi kropinsko – kamnagorišča čitalnica v Kropi dne 1. svečana. Program: 1. Nagovor v spomin Vodniku. 2. Vesela igra »Bob iz Kranja« v enem dejanji. 3. Petje: a) Žežulinka, b) Slavljanka. c) Ilirija oživljena. d) Škerjanec in druge narodne pesmi. 4. Tombola. 5. Društvena zabava. – Začetek ob poli 7. uri zvečer. Udje so vstopnine prosti, za neude 10 kr.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 28. 1. 1880

Nove mehe za ogenj pihati

izdelujem podpisa-
ni vsakega kroja
naj bolj okrogle.
Cena po velikosti
od 25 do 125 gld.
Cenik pošiljam za-
stoj in poštnine
prostiga.

Izdelujem tudi
dobre straije za
špeh rezati, s ka-
terem se prav do-
bro in hitro izreže.
Cena po velikosti
od 10 gld. do 13
gld.; kdor tega po-
trebuje, naj se oglasi

pismeno ali osebno pri

Matija Zupanu,

(90—1)

v Kropi na Gorenjskem.

Oglas izdelovalca mehov Matija Zupana iz Krope

Vir: Oglasnik, 24. 11. 1880

1882

(Tržaška razstava.) Trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani so se sledeča oglasila za tržaško razstavo izročila: Ambrožič Jožef iz Ljubnega – gredaše, Grilec Luka iz Zgoše – sukno, Pibrovč Franc iz Krope – tehtnico, Pirc Franc in sinovi iz Krope – verige, drat, dratene in kovane žeblje, Zupan Matija iz Krope - meh

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 5. in 12. 4. 1882

1883

Šolski nadzornik Ivan Šolar umrl je pretekli četrtek dne 22. februarja op pol 6. uri zvečer v Zadru za mrtvoudom. Pokojni rojen je bil Kropenčan dne 27. avgusta 1827. leta. Duhoven posvečen bil je nekaj časa odgojitelj grofa Thurna v Radoljici, potem hišni učenik grofa Chorinsky-a v Ljubljani. Leta 1853. nastopil je po prestani preskušnji iz latinščine in grščine suplenturo na ljubljanski gimnaziji. Za pravega učitelja bil je nameščen na celjski gimnaziji koj prihodnje leto, ter je od leta 1857. naprej deset let učil na gimnaziji goriški, potem je bil premeščen zopet v Ljubljano in je postal leta 1871. deželni šolski nadzornik, v katerem poslu je pod poznejimi nasprotnimi nam vladami imel pristati marsikatero hudo borbo za našo šolo. Leta 1879. premeščen je bil v Zader, kamor se je sicer nerad podal, pa ker je bil res izredno spreten, vljuden in nepristransk, sprejeli so ga naši sosodje z veseljem; zdaj pa najbolj merodajni Dalmatinci trdijo, da jim je nenadomestljiv. Vse ga je častilo in ljubilo. Govoril in posebno pisal je srbsčino in laščino tako gladko karor slovenščino ali nemščino. Ko se je lansko leto vračal nazaj v Zader, prigovarjal mu je marsikateri tukajšnjih prijateljev, naj bi rajši ostal tukaj, pa on je s čudno udanostjo v božjo voljo rekel: »Navadil sem se Zaderskega podnebja, tudi bi brez dela ne mogel živeti; Bog pa me najde povesod, in kakor bo njegova volja, tako pa bo.« In ni še pol leta od

onega časa, in Bog ga je k sebi poklical v veliko zgubo našega naroda. Večen mu bodi spominj!

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 28. 2. 1883

1884

Iz Kroepe 28. januarja. [Izv. dop.] Danes smo spremili na tukajšnji mirodvor k večnemu počitku 68 let starega, pred nekaterimi leti slovečega vinskega trgovca Franja Poznika. Po raznih nezgodah prišel je pokojnik ob vse premoženje, a je vender z vsem potrebnim preskrbljen, kajti njegov sin gosp. Radivoj Poznik c. kr. inženir, kateri se ni strašil daljnega pota iz oddaljenega Kremsa k pogrebu, da mu skaže zadnjo Čast, podpiral ga je redno. Zato vsa čast takemu sinu, ki tako vestno spolnuje IV. Božjo zapoved, pokojniku pa blag spomin! / Umrlega tovariš!

Vir: Slovenski narod, 30. 1. 1884

Imenik Slovencev, ki so se udeležili romanja v Rim leta 1881: Gabrijelčič Ivan, gostilničar z Brezja, Kapus Ivan, župnik v Kropi ...

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 13. 2. 1884

(Porotniki izžrebani za 15. T. m. pričeto porotno zasedanje): Schuller Benjamim, trgovec v Kropi; Pibrovec Fran, posestnik v Kropi.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 1. 9. 1884

1888

Trgovinska in obrtna zbornica. ... Gospod zbornični svetnik Karol Luckmann govori o obrtnih odnošajih v Kropi, omenja, da se je zbornica že pred nekaterimi leti bavila s tem vprašanjem, kako dati Kropencem dela, ker je bila preverjena, da žebjarji kropenski ne bodo mogli vstrajati v borbi proti izdelovanjem žebeljev s stroji. Takrat se je tudi mislilo da bi se prebivalcem moglo s tem pomagati do nove obrtnosti, ako bi se jim ustanovila strokovna šola za puškarstvo. Toda, če tudi je ta stvar napredovala, vendar šola iz vzrokov, ki niso znani niti poročevalcu, niti zbornici, ni bila ustanovljena. Govornik govori potem, kako peša trgovina z žebli, kako jim pada cena in kako se manjša tudi zaslužek od dela, ki je od l. 1885 za polovico manjši.

Dočim si je delavec leta 1885 zasillžil na teden 7, 5, 3 gld., zaslužil si je leta 1887 le 3 gld. 50., 2 gld. 60 kr., 2 gld., pač toliko, kolikor je delal. Kranjska hranilnica dala je ubogemu prebivalstvu že 500 gld., katere je razdelil gosp. c. kr. okrajni glavar radoljiški in gosp. c. kr. deželni predsednik se že tudi potrudil, da izposluje ubožcem kropenskim kako kako podporo, in je že tudi odredil, da se o tej stvari posvetuje posebna enketa, kako podati obrtnemu prebivalstvu kropenskemu trajne pomoči. Ta enketa bode se tudi bavila z vprašanjem o strokovni šoli. Govornik misli, da mora zbornica gotovo zahvalno priznati trud gospoda c. kr. deželnega predsednika, toda tudi zbornica pozvedovaj, kako pomagati, in zbornica bi tudi lahko opozorila visoko c. kr. državno vojno ministerstvo na žebljarsko obrtnost kropensko. Zategadelj predlaga: 1. Zbornica naj se obrne do visokega c. kr. državnega vojnega ministerslva s prošnjo, naj naročuje konjake za c. kr. vojsko iz Kroepe. - 2. Zbornica naj pozveduje, kako bi se vrhu tega moglo preskrbeti delo kropenskemu prebivalstvu.

Razgovora o tej stvari so se udeležili : gospod c. kr. vladni svetnik Josip Dralka, kateri je javil, da bodo na anketo povabljeni zastopniki deželnega odbora, trgovinske in obrtniške zbornice, gosp. obrtni nadzornik, zastopnik Kroke in drugi obrtniki, potem zbornični svetnik Vaso Petričič, ki je podpiral odsekove predloge, zbornični tajnik, kateri je stvar pojasnjeval, in gospod poročevalec. Pri glasovanji bili so predlogi sprejeti.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 6. 6. 1888

Revščina v Kropi. Blag. gosp. deželni predsednik baron Winkler nam je obljubil, ko je prišel gledat našo revščino, v katero smo zabrodli, odkar nimamo žebljarskega dela, da nam bo pomagal po svoji moči. Zato smo se razveselili, ko smo zvedeli, da so se v Ljubljani zbrali deželni odborniki, fužinarji, zastopniki kovačev, obrtniške zbornice, vladni svetnik, obrtni nadzornik in naš župan. Dogovarjali so se, kako Kropenčanom poskrbeti dela. Sklenili so prav lepe reči, ki so sedaj seveda le še pisane na papirji. Kakor hitro se ti sklepi izvrše v dejanji, precej vam bom sporočil, in to kmalu po pravici pričakujemo, saj se je tega dela lotil za vse dobro vneti, priljubljeni, preblagorodni gosp. deželni predsednik sam.

Vir: Domoljub, 2. 8. 1888

1891

V okrajnem cestnem odboru Radovljica g. Tomaž Šušteršič, župan in posestnik v Kropi, načelnikom, njegovim namestnikom pa Andrej Jurgelc, župan in posestnik v Mošnjah.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 27. 5. 1891

Trgovska in obrtniška zbornica / Čevljarstvo v Kropi. Zbornični tajnik poroča o vlogi občinskega zastopa v Kropi, da bi zbornica priporočala njegovo prošnjo do visoke c. kr. deželne vlade, naj bi se dovolila podpora za uvedbo čevljarstva v Kropi. Poročevalec je najprvo izpregovoril o žrebjarstvu v Kropi in o razmerah v tem nekdanjem cvetočem obrtnem kraju, poudarjal potem, da se je zbornica uže večkrat potezala za ustanovitev kakega novega obrta v Kropi ter da bi bila skoraj uže tamkaj nastala strokovna šola, ki bi bila vsakakor zadoščala svojemu namenu in začela izdelovanje novih izdelkov, naposled pa naglašal, da se je tudi anketa pri c. kr. deželni vladi razgovarjala o obrtnih razmerah. Po teh besedah je omenil, da bi bilo po mnenji odsekovem čevljarstvu, katero nasvetuje občinski zastop uvesti, koristno Kropencem in da je zatorej podpirati prošnjo. Poročevalec zategadelj stavi v imenu odsekovem naslednja predloga: a) Zbornica naj se blagovoli zaradi izdelovanja čevljev v Kropi obrniti do strokovnjakov, da izreko svoje mnenje, b) Prošnjo občinskega zastopa v Kropi je pri vis. C. kr. vladi in pri visokem deželnem odboru kranjskem podpirati. – Predloga sta bila soglasno vzprejeta.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 10. 7. 1891

1892

(Bela smrt) nam jo proti koncu starega leta pograbila nenadoma dva odlična domoljuba slovenska. V Dunajskem Novem mestu je umrl inženir Fr. Poznik, še mlad mož, doma z Gorenjskega (iz Kroke). Učil se je v Ljubljani in Gradci, bil inženir v

Krškem, kjer je vzel v zakon sestro poslanca Pfeiferja; od tukaj je bil zavoljo narodnosti že pred 14 leti na Dol. Avstrijsko prestavljen. Tudi tukaj je bil velik domoljub slovanski. Podpiral slovenske dijake, slovenska društva, zборе itd. Pisal je več slovanskih jezikov, bil čist značaj. Izdal je bil v imenu dijakov v vseh slovanskih jezikih knjigo. S tem se pa tudi zameril pri vladi, da je bil nekaj časa brez službe. Nameraval je pisati svoje dni knjigo „Slovenski zidar“. Naj bi se zdaj kateri slovenskih inženirjev tega dela lotil; naj bi naši inženirji hrvatske tovariše posnemali, ki imajo svoje društvo in izdajejo svoj list, kateremu je urednik naš slovenski rojak g. Valentin Lapajne v Zagrebu.

Vir: Domovina, 2. 1. 1892

Deželni zbor Kranjski. Poslanec dr. vitez Bleiweis o prošnji županstva v Kropi za podporo za popravo bolnice. Poslanec Šuklje omenja, da je izročil prošnjo, da bi se nastavljal v Kropi kot okrožni sodnik, ker je Radovljica, kjer je zdravnik predaleč. ... Zbor na to dovoli občini Kropi podpore za popravo bolnice.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 18. 3. 1892

Skala utrgala se je dne 2. t. m. nad hišo g. J. Gartnarja v Kropi, je prigmela vanjo in jo močno poškodovala. Bilo je po noči in je 14 dni v hiši spalo, vendar se pa k sreči ni nobenemu nič žalega zgodilo.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 8. 4. 1892

Umrli je č. g. Janez Kapuz, župnik v Kropi.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 13. 5. 1892

Umrli je v Kropi tamošnji beneficiat g. Val. Lavtar v 44. letu svoje starosti. N. v. m. p.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 11. 1892

1893

Osobne vesti. Za župnijskega upravitelja v Kropo pride g. Simon Šmitek iz Mošenj.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 27. 1. 1893

Smrt župnika. V Kropi je umri 18. januarja župnik Matej Jereb, ki se je šele pred kratkim preselil iz Javorjev v Kropo. Kropa je lani zgubila vsled smrti oba duhovna in letos zopet jednega. Naj v miru počiva!

Vir: Domoljub, 1. 2. 1893

Občinske volitve. V Kropi je bil voljen županom g. Luka Hafner, občinski svetovalci pa gg. Val. Klinar, K. Pibrovc in J. Gartner iz Kroepe.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 10. 3. 1893

Nov župnik. (Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji). Župnija Kropa je podeljena č. g. Frančišku Honigmannu, sedanjemu župniku v Osilnici.

Vir: Domoljub, 20. 4. 1893

Nova gasilna društva se snujejo v Kropi, na Jesenicah na Gorenjskem ...

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 21. 4. 1893

Gasilci v Kropi. Pri občnem zboru novoustanovljenega gasilnega društva v Kropi bili so voljeni: načelnikom posestnik Josip Jalen, namestnikom Ivan Jalen, blagajnikom Valentin Šolar, tajnikom Fr. Pibroutz, odbornikom Karol Pibroutz, J. R. Hafner (župan).

Morda nobeden kraj ni bil bolj potreben takega društva, kakor Kropa radi res velike nevarnosti, katera nam vedno preti. Bog daj mnogo blazih dobrotnikov in podpornikov društvu, ker le potem se bo sploh razviti in v slučaju nevarnosti uspešno delovati zamoglo. Saj niti ene rabne brizgalnice nimamo za slučaj nevarnosti. Društvu želimo veselega napredka in mnogo uspeha!

Vir: Domoljub, 17. 8. 1893

1894

Deželni zbor Kranjski. - Prošnja županstev Kropa, Kamnagoica in Ovsiše za ustanovitev zdravniškega mesta v Kropi se vkljub priporočilu posl. dr. viteza Bleiweisa odkloni in odstopi dež. odboru v kompetentno poslovanje.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 23. 2. 1894

Darova za zid pri pokopališču. V Kropi je daroval trgovec Jur. Magušar 150 gld. in trgovec Val. Klinar 10 gld. za popravo zidu pri pokopališču.

Vir: Domoljub, 15. 3. 1894

Ustanove. Deželni odbor Kranjski je sklenil ustanoviti več ustanov za učence na oddelku za pletenje košaric, ki se bode ustanovil na ljubljanski strokovni šoli za lesno obrt. Za učence iz Kroke in Kamnegorice se bodo ustanovile še posebne ustanove.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 13. 7. 1894

Deželni odbor je dovolil nastopne podpore iz gasilnostražnega zaklada: gasilnemu društvu v Kropi – 200 gld., gasilnim društvom v Radovljici, Begnah – 100 gld.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 24. 8. 1894

Slovensko katoliško društvo za radoljiški okraj bo imelo v nedeljo dne 18. t. m. svoj prvi društveni shod v Kropi. Govorniki bodo razpravljali obrtno in kmečko vprašanje.

Domoljub, 15. 12. 1894

1895

Spominsko ploščo so slovesno odkrili dne 31. julija v Kropi bivšemu ondotnemu vrlemu učitelju gosp. Marku Kovšči.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 2. 8. 1895

1896

Deželni zbor Kranjski. Posl. Murnik poroča imenom finančnega odseka o prošnji žrebljarske zadruga v Kropi za brezobrestno posojilo 10.000 gld. Poročevalec pojasni na drobno razmere v Kropi, poudarja korist zadruga ondi in pravi, da zadruga

potrebuje denarnih pripomočkov. Predlaga torej, naj za zdaj dežela prevzame 40 zadružnih deležev po 100 gld. s pogojem, da dobi deželi dovoljeno pregledovati zadružne knjige. Posl. Ažman podpira predlog, se zahvaljuje vse, ki so kaj storili za Kropo in posebno poudarja posl. Murnika zasluge za ustanovitev zadruga ondi. Predlog finančnega odseka se na to sprejme.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 14. 2. 1896

Oprostitev kovača. Kovač Matej Šolar, katerega so dolžili, da je budo telesno poškodoval voznika Franca Šilerja iz Krope, je bil oproščen.

Domoljub, 3. 6. 1896

C. kr. dež. vlada je poslala v prepisu nastopni, na dež. odbor kranjski naslovljen dopis: Visoko c. kr. trgovinsko ministerstvo je rešuje tu uradna poročila v zadevi nameravane pomnožne akcije za prebivalstvo v Kropi z ukazom z dne 17. junija 1896, št. 22.896 naznanilo sledeče: Svet za obrtno pospeševalne zadeve se je v svoji 11. seji izrekel proti dovolitvi podpore iz obrtno pospeševalnega zaklada v svrhu uvedbe izdelovanja čevljarskega blaga v Kropi. Priporočil pa je dovolitev podpore v znesku 200 gld. v izobrazbo vajencev v izdelovanju kovanih verig. Z ozirom na razloge, s katerimi utemeljuje obrtno-pospeševalni svet te predloge, smatra trgovinsko ministerstvo, da v prvo imenovano svrhu ni dovoliti podpore. Pač pa daje deželnemu odboru kranjskemu v izobrazbo vajencev v izdelovanju kovanih verig znesek 200 gld. s tem pogojem na razpolago, da dovoli isti v ravno ta namen enak znesek. Prošnji »Prve zadruga za žrebljarsko obrt in druge izdelke iz železa v Kropi« za podporo trgovinsko ministerstvo ne more ugoditi z ozirom na načela glede uporabe obrtno-pospeševalnega kredita. O tem se usojam slavni deželni odbor z ozirom na cenjena dopisa z dne 17. januarja 1896, št. 11.342 in z dne 20. novembra 1895, št. 10.548, katerih priloge se v prigibu vračajo s to ujudno prošnjo obveščati, da slavno sem isto semkaj naznanil, če je voljan v svrhu izobrazbe vajencev v kovanji verig napominani znesek dovoliti, da se nakaže jednak znesek iz državnih sredstev v roke sl. dež. odbora.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 31. 7. 1896

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani. Zbornica je priporočala pri c. kr. vladi prošnjo Jak. Gartnerja iz Krope za spregled redne doprinesbe sposobnostnega dokazila v svrhu izvrževanja žrebljarskega obrta kot namestnik svoje matere.

Zbornica je priporočala pri c. kr. vladi v smislu ministerskega ukaza z dne 16. Sept. 1883 št. 26701 prošnjo Jak. Praprotnik-a iz Krope za spregled doprinesbe učnega spričevala za žrebljarski obrt, ker je prositelj dokazal, da je bil že 18 let za pomočnika pri tem obrtu.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 30. 10. 1896

1897

Delavsko konzumno društvo. Iz Krope. Pri nas se je osnovalo, delavsko konzumno društvo, registrovana zadruga z omejenim varstvom. Pravila so se že vladi predložila v potrditev.

Vir: Domoljub, 6. 5. 1897

Pri streljanju s topiči se je ponesrečil dne 23. m. m. kovač Jakob Praprotnik v Kropi. Ko je topič nabil se je ta razletel in Praprotnik je dobil take poškodbe na obrazu, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico v Ljubljano.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 7. 5. 1897

1898

V Kropi so praznovali cesarski jubilej 3. in 4. septembra.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 9. 9. 1898

Bogata jablan. V Dobravi pri Kropi so obrali srednje veliko jablan, ki je donesla polnih 16 mernikov lepih jabolk.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 30. 9. 1898

1899

Iz Kroke se nam piše: Novi načelnik gasilnega društva, g. Jurij Magušar, veleposestnik in trgovec, je pri nastopu častnega mesta načelnika in to pri običajni obljubi o navzočnosti zastopnika »Zaveze kranjskih gasilnih društev« izjavil, da kupi gasilnemu društvu pihala za 15 mož, da bo imel svojo godbo.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 6. 10. 1899

Zadušila sta se 25-letni Peter Rejec iz Kroke in njegov 15-letni brat, ko sta ogle žgala.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 1. 12. 1899

1900

Marelisce cvetijo v Kropi. Zgodnja pomlad. Iz Kroke se nam poroča, da cveto ondi na vrtu gostilne g. Josipa Jalena že od 12. t. m. marelisce. Sicer se dobi morda tako cvetje sedaj že tudi kje drugje na Gorenjskem, ali za kropo, kjer je »svet s plankami zabit«, in kamor po zimi solnčni svit pokuka le za par ur vsak dan, je cvetoče sadno drevje v sedanjem času vsekako nenavadno.

Vir: Gorenjec, 17. 3. 1900

Smrt Janeza Zupana. V Kamnigorici je umrl znani izdelovatelj orgelj gospod Janez Zupan. Bil je jako spreten v svoji stroki, izvrsten organist in komponist. V Kamnigorici in v svojem domačem kraju v Kropi je gojil petje z največjo vnemo in vztrajnostjo ter si pridobil zaslugo, da se ta dva kraja lahko ponašata s tako dobro izvežbanimi pevskimi društvi. Svoji družini je bil pa najboljši oče. Blag mu bodi spomin!

Vir: Domoljub, 19. 7. 1900

Žrebljarska obrt v Kropi. Tehnološki muzej na Dunaju je poslal v Kropo gosp. Janeza Satorja, ki bo žrebljarje poučeval v izdelovanju raznih izdelkov.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 30. 11. 1900

1901

Smrt svetnika Jalna. V Kropi je umrl dne 12. t. m. g. Josip Jalen, občinski svetnik, posestnik, vinski trgovec i. t. d. v 42. letu svoje dobe. Pogreb je bil včeraj.

Vir: Gorenjec, 16. 2. 1901

Gorenjec, 28. 6. 1901

Požar v Kropi. Prejeli smo naslednja dva dopisa: Ogenj je nastal okoli enajstih dopoldne vsled nebriznosti neke ženske, ki je zakurila v peči grmado za kruh ter potem odšla. Ker je takrat pihal močen veter in so hiše krite z deskami, se je ogenj hitro razširil. Pri nas je začelo goreti v sredo ravno opoldne. Pogorelo je 15 hiš, med njimi tudi ona, v kateri je bila nastanjena pošta in orožništvo. Orožnikom je pogorela vsa obleka in sobna oprava in ravnotako v poštnem uradu, kjer je bil rešen le gotov denar in pisemske znamke. Tudi drugim strankam je v pogorelih hišah zgorela obleka in hišna oprava. Z dveh hiš so strgali gasilci strehe in cela ostrešja, da so ogenj omejili. Ker je bil močan veter, so čez vso Kropo leteli otrinki in iskre in se je na mnogih mestih daleč od glavnega požara po večkrat užgalo. Zato so morali ljudje vsako hišo stražiti ter od nje odbijati utrinke, ki so padali nanjo. Pogorele hiše so grozno razdejane. En otrok je hudo opečen. - Drugi dopis slove: Ogenj je nastal, ker je pekla neka kovačica kruh in šla potem k sosedu. Med tem pa se je vnelo v sobi in to je bil vzrok nesreči. Pošta, žandarmarija, Jurij Magušar, Hrovat i. t. d. so pogoreli. - Sestavil se je za pogorelce v Kropi pomožni odbor, obstoječ iz osmih gospodov. Opozarjamo na današnjo prošnjo tega odbora, naj bi se radodarni in usmiljeni Gorenjci spomnili nesrečnih Kroparjev.

Vir: Gorenjec, 8. 6. 1901

Požar v Kropi. Piše se nam iz Kroke 5. t. m: Poludan svoni, solnce pripeka, v središči Kroke pa se vzdiguje kvišku gosti dim. Gori! Gori, doni na uho. Ljudje begajo sem in tja ter iščejo otroke. Bolnike nosijo izven Kroke. Kovači, gasilci hite po brizgalne in takoj so v sredi trga, kjer brizgamo vodo. Plamena se vzdigujejo kvišku, ko stolpi visoko. Krik, vik in jok - obup se polastuje prebivalcev. Grozen prizor! Videl sem že cele kmetske vasi goreti, tudi ljubljansko gledališče itd. - toda prizora v sredo ne morem primerjati. Vtisnil se mi je v dno duše. Gasilci so delovali vztrajno, pa proti takemu elementu je človeška moč ničeva. Veter je s silno močjo pihal proti „Kotlu“. Gasilci so kmalu sprevideli, da goreča poslopja se ne dajo pogasiti, tedaj so poskusili omejiti ogenj. Potrgali so strehe pri Marički in Vretenu (Globočnik in Gartnar) in s silnim naporom so ukrotili razdirajoči element na gorenjem koncu. Tri domače brizgalne so tukaj delovale. Na spodnjem koncu je vse obupovalo. Kdo bi se ne čudil? Štirinajst eno-, dvo- in tudi tri-nadstropnih poslopij v plamenu. Toda pomoč je prišla od vrlih naših sosedov Kamnogoričanov, kateri gasilci so dospeli z dvema brizgalnoma, pa tudi pridna dekleta s škafi. Vsa čast in hvala jim! Ko bi le nekaj trenutkov pozneje dospeli, nenasitljivi element bi nam ugonobil še mnogo poslopij, pa tudi magazine gosp. Jurija Magušarja v Pibrovčovi hiši, v katerih je za več vagonov žebeljarskih izdelkov. Tudi radovljiške gasilce je aviziral vrli dečko Hrovat mlajši iz Kamnegorice, katero je dospelo na pogorišče in pomagalo gasiti. Dela je bilo obilo. Vžigalo se je po vsej Kropi na dvajsetih krajih. To je bil strah in groza. Žal, da moram omeniti tudi nesreče. Kamnogoriški gasilec si je s šipo prerezal na desni roki žile. Gosp. dr. Voves ga je obvezal in poslal v Ljubljano v bolnišnico. Da se jih je veliko opeklo, prste pomečkalo itd., ne bodem razkladal. Ogenj je divjal do noči, pa tudi po noči in Sv. Rešnjega Telesa dan se je še gasilo. Dimniki mole kvišku, slično kot pri velikih tovarnah. Sedaj naj navedem glavno vprašanje. Koliko je škode? To je kočljivo vprašanje. Hiše so pri nas po ceni. Če pa kdo zida z novega, pa jako drago. Material se mora voziti večinoma iz Podnarta. Za 100 tisoč gld. nihče ne sezida tako velikih stavb in stanovanj. Zavarovanih je bilo le nekaj posestnikov za 17.000 gld., 7 posestnikov pa prav nič. Največ škode ima gospod Jurij Magušar, nad 15.000 gld. kateremu so tri hiše pogorele. Znatno pomoč morajo dobiti pogorelci, sicer ne more večina posestnikov nikakor sezidati hiš.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 14. 6. 1901

Po požaru. Strašna je bila nesreča, katero je provzročil zadnji tukajšnji veliki požar, a milosrčnost in usmiljenost slovenska je hitro priskočila na pomoč ubogim kropškim pogorelcem. Od vseh strani jim pošiljajo velikodušne darove naši dobri rojaki brez ozira na politično mišljenje. Razun teh pa sta tudi naš presvitli cesar in deželni odbor prav po očetovsko proti njim stegnili svoji dobrotljivi roki. Vsem tem darovalcem izrekajo obdarovani kropški reveži svojo najjudanejšo in najiskrenejšo zahvalo! Pri tem pa tudi ne smemo pozabiti raznih zavarovalnih društev. Prav kulantno je postopala banka «Slavija», ki je svojim zavarovancem izplačala popolne zneske brez odbitka vrednosti v ostalih ogorkih. Ravnotako je storila tudi zavarovalnica «Dunav». Tržaško zavarovalnico tukaj znano pod imenom «Adriatica», pa v tem ozira ne moremo pohvaliti. Nazadnje bi pa bila tudi mlada škofova zavarovalnica skoraj prišla v pošlev in dolžnost, da bi morala izplačati nekaj stotakov, a malomarnost ali brezbržnost njenega zastopnika v Kropi jo je srečno rešila te škode. Hiša, v kateri je bil rojen gorjanski župnik Ažman in ki je bila last njegovega očeta, je bila namreč do lanskega leta zavarovana pri graški nemški zavarovalnici. Lansko leto je stari

župnikov oče izročil to hišo mlademu sorodniku in ob tistem času je pretekla zavarovalna doba za hišo. Župnik je na to opozoril novega hišnega gospodarja ter izrekel željo da, bi znaprej zavaroval hišo pri mladi škofovi zavarovalnici. Hišni lastnik ga je ubogal ter šel k zastopniku priporočene zavarovalnice s prošnjo, da bi zavaroval hišo. Zastopnik mu je obljubil, da bode v kratkem prišel pogledat hišo in jo potem takoj zavaroval. Ker ga pa le ni bilo, ga je šel hišni lastnik priganjat, a on se je izgovarjal, daje vedno tako preobložen z drugim delom, da ima malo časa in da naj še malo počaka. Mladi hišni gospodar je res čakal nanj, toda pričakal je - požar, kateri mu je spremenil hišo v razvaline. Na same obljube in »dobro voljo" kropškega zastopnika škofove zavarovalnice pa ne bode sedaj dobil nikake zavarovanine, da bi mogel razdejano hišo zopet popraviti. Tako skrbe naši klerikalci za ljudske koristi.

Vir: Gorenjec, 6. 7. 1901

Legar se je menda vsled slabe vode začel širiti v Kropi.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 30. 8. 1901

Zopet požar v Kropi. Dne 10. t. m. zjutraj je v Kropi zopet gorelo. Ogenj je uničil tri hiše.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 13. 9. 1901

Podpore gasilnim društvom. Deželni odbor je za gasilne namene iz stražno-gasilnega zaklada dovolil in nakazal gasilnim društvom in občinam sledeče podpore: Kropa 400 K., Radovljica 200 K., Begunje 100 K.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 10. 1901

Zažigalca so dobili. Iz Kroke se poroča: Izdal se je požigalec Kroke. Enajstkrat je zažigal, a le petkrat se mu je posrečilo zanetiti ogenj. Ko je po noči zažigal po Kotlu pri Hercelnu, so v praveč času zapazili tleči ogenj. Orožniki so ga že odvedli k c. kr. sodniji v Radovljico. Zove se Ahačič. Kroparji bodo sedaj vsaj v miru in brez skrbi spali.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 11. 10. 1901

Povodenj. V Kropi je narastel neznamen potok Lipnica v mogočno reko. Promet med Kropo-Kamnogorico-Podnartom je bil vsled deloma preplavljene okrajne ceste zaprt. Več kovačnic ob potoku Lipnica je močno poškodovanih. Sava pri Kranju je tako narasla, da take ljudje že 30 let ne pomnijo. Pri Radovljici je Sava vzela Cajhnov jez. Škode je par tisoč goldinarjev. - Poslanec Pogačnik je v državnem zboru vložil nujni predlog, naj se da vsled zadnje povodnji prizadetim prebivalcem v okrajih Radovljica-Kranj-Kamnik izdatna podpora.

Vir: Gorenjec, 23. 11. 1901

Požigalec iz Kroke, 21 letni kovaški pomočnik Peter Ahačič, ki je sedemkrat zažgal v Kropi, je bill obsojen na 20 let težke ječe.

Vir: Gorenjec, 14. 12. 1901

1902

Žebljarska zadruga za Kropo in Kamno gorico si je omislila prve stroje za izdelovanje žebljev, kateri stroji so bili 22. t. m. slovesno blagoslovljeni.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 31. 1. 1902

Odlikovanje orožnika. V Kropi so minulo nedeljo slovesno pripeli zaslužni križec orožniškemu postaje vodju gospodu Jos. Debevcu, ki si je pridobil lansko leto ob času požara v Kropi in ker je zasačil zelo nevarnega požigalca. K tej slavnosti se je zbralo 24 njegovih tovarišev c. kr. orožnikov, c. kr. konjeniški stotnik Meden, radovljiški okrajni glavar pl. Rubelli in zastopniki občin.

Vir: Gorenjec, 3. 5. 1902

Sprava v Kropi. Pred nekaj časom je nastalo v Kropi veliko nasprotje med žebljarsko zadrugo in drugimi izdelovalci žebļjev. Interesenti so se obrnili na trgovsko in obrtno zbornico, naj bi v tej zadevi posredovala. Te dni je bil predsednik trgovske in obrtne zbornice gops. Lenarčič, v spremstvu zborničnega pristava gosp. dr. Windischerja v Kropi in je posredoval v tej zadevi. Z veseljem poročamo, da je imelo posredovanje popoln uspeh. Nasprotja so poravnana in ustanovi se v Kropi skupna žebļarska organizacija. To je uspeh, ki ga je z radostjo pozdraviti, ker je s tem zagotovljeno složno gospodarsko delo.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 12. 9. 1902

Deželni odbor je iz stražno-gasilnega zaklada dovolil gasilnim društvom podpore: Radovljica 200 kron, Mošnje, Kamna gorica, Begunje 150 kron, Kropa 100 kron.

Vir: Kmetijske in rokodelske novice, 26. 12. 1902

1903

Smrt M. Zupana. V Kropi je dne 8. t. m. umrl g. Matija Zupan, star 85 let. Pokojnik je bil brat prošta Jožefa Zupana in bivšega predsednika trgovinske zbornice V. C. Zupana.

Vir: Gorenjec, 14. 3. 1903

1904

Brzjavno postajo dobe v Kropi na Gorenjskem.

Domoljub, 17. 3. 1904

Gasilno društvo v Kropi si bo sezidalo novo poslopje. Bog daj, da bi bila Kropa obvarovana za naprej pred strašnim ognjem!

Domoljub, 7. 4. 1904

Stavka v Kropi in Kamni gorici je končana. Delavci so v vseh točkah dosegli popolen uspeh, ker je bilo njih dosedanje stanje res obupno. Delavec ali delavka, kr se je trudil od 3. zjutraj do 8. ure zvečer, ni mogel pri dosedanjem tarifu zaslužiti čez 1 gld. na dan, delavka pa pri ravno takem delavnem času ne nad 40 krajcarjev. Draginja povsod raste in umljivo je, da tudi v Kropi in Kamni gorici.

Vir: Domoljub, 19. 5. 1904

Odpoved županstvu. Iz Kroke. Stari župan, znani Luka Hafner, se je kar naenkrat odpovedal županstvu s pretvezo, da je v najem vzel neko gostilno v Lescah in vsled tega mora iti v Lesce. (Če res pride v Lesce, opominjamo napredne Leščane, naj na tega šviga-švaga ne dajo niti za pol lota zaupanja.) ...

Vir: Gorenjec, 3. 9. 1904

Dobava izvrstnih
kranjskih klobas
na debelo 174—8
M. Globočnika nasledn. Jvan Troha
Kropa (Gorenjsko).

Vir: Gorenjec, 29. 10. 1904

1906

† **Terezija Mihelčič.** Iz Kroke. Smrtna kosa je pobrala v Kropi v ponedeljek 3. t. m. Terezijo Mihelčič roj. Eržen. Bila je mati dvema bogoslovcema, a ni ji bilo dano učakati ni prvega, ki je umrl pred 16. leti, ni družega, ki študira sedal v goriškem semenišču. Naj v miru počiva!

Domoljub, 13. 12. 1906

1907

Žreblji iz Kroke pa brzojavni drogi. Doslej so na brzojavnih in telefonskih drogih s črno ali rdečo barvo naznačili letnico, kdaj je bil dotični drog postavljen. V Kropi pa je nekdo prišel na srečno misel, da bi se na omenjenih drogih zaznamovale letnice namesto z barvo z večjimi žebli, ki bi se zabijali v droge. Na glavi bi imeli dotični žebli vtisnjeno dotično letnico. Ta stvar se je sporočila poštneemu ravnateljstvu na Dunaju, katero je predlog odobrilo in v Kropi naročilo že več stotisoč žrebljev z vtisnjenimi letnicami za brzojavne in telefonske droge.

Vir: Gorenjec, 18. 5. 1907

Obrtno-nadaljevalna šola v Kropi. V Kropi snujejo obrtno-nadaljevalno šolo, katera bo ondotnlm obrtniškim vajencem gotovo donesla obilo koristi.

Domoljub, 23. 05. 1907

25. letnica župnika. Iz Kroke se poroča: Ob priliki 25-letnice domačega župnika gospoda Honigmana, kanonika Kalana, monsignora Jakliča in Franca Kreka je zopet pokazala Kropa, kako spoštuje svoje duhovnike. Na predvečer slavnosti so goreli kresovi, razsvetljen je bil trg in domači pevski zbor je priredil bakljado ter zapel tri mčne pesmice gospodom srebrnomašnikom. Na dan 25-letnice same je ljudstvo

prenehalo z delom ter se je udeleževalo svetih maš, katere so gospodje jubilentje darovali. Želimo vrlim gospodom, da jim da Bog dočakati še prav mnogo let. Želimo pa tudi, da se uresničujejo besede govornika monsignora Jakliča: Naj ostane trg Kropa tako veren in duhovščini tako vdan, kakor je pokazal ob tej priliki.

Vir: Domoljub, 1. 8. 1907

Smrtna kosa je pokosila pretekli teden duhovnika v najlepših mladostnih letih. V Kropi na Gorenjskem je umrl na svojem domu č. g. Lenart Zupan. Rojen je bil 4. novembra leta 1873, v mašnika posvečen 22. julija 1897. Služboval je v Planini, v Šmarju in nazadnje v Trziču. Tu se ga je polotila nevarna bolezen, za katero je polagoma hiral. Iskal si je zdravje v Kandiji, a odšel je brez upa. Gospod ga ie hotel k sebi. Preteklo soboto, dne 28. septembra, so izročili njegovo truplo materi zemlji. Naj počiva v miru!

Vir: Domoljub, 3. 10. 1907

Smrt Lenarta Zupana. Iz Kroepe. V soboto, dne 28. septembra dopoldan položili smo v prerani grob preč. gospoda Lenarta Zupana. Šele v 34. letu so bili gospod, pa že jim je vodnica vzela mlado življenje. Veličastni pogreb je pričal, kako priljubljeni so bili; 25 gospodov duhovnikov je prihitelo skazat jim zadnjo čast. Službovali so v Planini na Notranjskem, v Polhovem Gradcu, v Šmarjah na Dolenjskem in nazadnje v Trziču. Bolehni so prišli iskat zdravja v Kropo h kapelici, toda Bog iih je hotel imeti pri sebi. Kjer so bili, povsod so si pridobili srca prebivalstva s svojim ljubeznjivim obnašanjem in neotrudljivim delom. V bolezni so pa čutili, da je neozdravljiva. Ginljivo je bilo slišati, kako so že proti koncu življenja zapeli: Miserere mei Deus (usmili se me, o Gospod) in večkrat rekli: Sit nomen Domini benedictum (hvaljeno naj bo božje ime). Tudi mi pravimo ob preranem grobu ljubega gospoda Lenarta: Bog jim daj večni mir in pokoj vsem, ki so se pa udeležili pogreba pa: Bog povrni!

Vir: Domoljub, 3. 10. 1907

1908

Pevski zbor. Iz Kroepe. Slovensko katoliško delavsko društvo pri nas ima izvrsten pevski zbor. Kjer je nastopil, povsod je žel burno pohvalo. Pevskemu društvu v čast moramo pa povedati, da hoče vrlo še napredovati. Odkar je vodstvo pevskega zbora prevzel g. nadučtelj Josip Plesničar, se ta napredek vidno pozna. Zato moramo pohvaliti gospoda pevovodja in ves pevski zbor. Katoliškemu delavskemu društvu pa moramo le čestitati, da ima tako izborne moči in takega pevovodjo. Upati pa smemo, da bo tudi novi g. pevovodja varoval katoliška čustva društva in pevskega zbora, kakoršna je dosedaj vedno imelo in kar je sam tudi svečano obljubil. V tem pričakovanju ta napredek katoliškega delavskega društva toplo pozdravljamo.

Vir: Domoljub, 10. 9. 1908

30 let poročena. Kropa. V nedeljo, dne 25. oktobra t. l. obhajal je v Kropi tridesetletnico poročnega dne g. Gregor Prešern in njegova soproga Jera v krogu svojih doraslih otrok. Vrli katoliški in vzgledni rodbini se tudi mi pridružujemo in kličemo: Še mnoga leta!

Vir: Domoljub, 5. 11. 1908

1914

Požar v Lazah. Gozdni požar. Minuli teden se je razglasila vest po Kropi, da gori na Lazih. Hitro so se zbrali vsi moški skupaj ter pohiteli gasiti. Vzeli so s seboj sekire, motike in krampe. Bili so uverjeni, da bodo ogenj takoj pogasili, toda to se jim je posrečilo šele po preteku treh ur napornega dela. Kjer vode ni bilo blizu, so morali nanositi prst in zasekati preseke. Dokler ni bilo orožnikov in župana na lice mesta, je preskrbel vse potrebno gosp. Ivan Magušar za omejitev požara, ki se je z velikansko naglenco širil. Poslali smo za pomoč v bližnjo vas, to je v Kamno gorico, toda čakali smo zastonj; najbrže se ondotnemu županu ni kaj posebno mudilo. Pri gašenju ognja je oviral mnogo močni veter, tako, da je zanašal ogenj in je včasih na večjih krajih naenkrat gorelo ter so bili gasilci večkrat v veliki nevarnosti. Vzrok požara je zažiganje hoste in listja, ki so ga bili pograbili na Lazu, tik gozda.

Vir: Sava, 25. 4. 1914

1919

Veliko grmenja - pa nič dežja. Strašen krik je zagnalo pred par tedni vse, kar liberalno leze in gre, celo uradni dopisni urad je krepko pomagal, kakšne velikanske goljufije so se vršile v Kropi, ko so »klerikalci« župnik Oblak, nadučitelj Pleničar in drugi, kolekovali bankovce. Sredi noči so jih z nasajenimi bajoneti odvedli v radovljiške zapore, in kroparski liberalci so celo zažigali kresove, ker se je oblasti posrečilo razkriti velike državne škodljivce. »Jugoslavija« je kroparsko afero s strganim desetkrenskim bankovcem celo primerjala osješkemu škandalu, kjer je liberalna banka s goljufivim žigosanjem uvoženih bankovcev ogoljufala državo za več milijonov.

In preiskava se je z veliko vestnostjo nadaljevala. Sedaj pa konec. Sodišče je preiskavo popolnoma ustavilo ter izdalo naslednje uradno potrdilo:

»Uradno potrdilo. Podpisano sodišče potrjuje s tem, da se je kazensko postopanje zoper Val. Oblaka, Jos. Pleničarja, Mat. Lazarja, Jož. Gašperšiča, Ladislava Sadarja, Ignaca Ažmana ter Ant. Žmitka radi hudodelstva po § 106. kaz. zak., oziroma po § 101. kaz. zak., sklepom deželne sodnije 22. decembra 1919 ustavilo, v smislu § 90. kaz. pr. reda, ker za nadaljno preganjanje ni najti vzroka. — Kr. okr, sod. Radovljica, III., 24. decembra 1919. — Dr. Štular.«

S tem pa zadeva ni še končana. Po kakšni pravici smejo sredi noči gnati nedolžne ljudi z nasajenimi bajoneti v zapore, preden je bila kaka preiskava? Mi dobro vemo, da so bili zgoraj omenjeni samo zato preganjani, ker so pristaši Ljudske stranke. Niti oblasti ne poznajo več pravice temveč strankarska pripadnost jim je že zločin. To je svoboda libe ralcev in soc. demokratov. Zadeva pa bo imela za liberalce še dolg rep.

Vir: Domoljub, 31. 12. 1919

1920

Pošta v Kropi. Trg Kropa je industrijski kraj. Pred vojsko je redno dobival pošto dvakrat na dan. Poštni urad je bil cel dan odprt strankam. Letos pa prihaja pošta komaj vsak drugi dan enkrat in urad je odprt le od 13. do 16. ure, dostavlja pa se tekom popoldneva. Primeri se, da pismo iz Ljubljane v Kropo hodi 8 dni, preden je prejme naslovljenec. Ali res ne more poštno ravnateljstvo urediti poštnega prometa

tako, da bi vsaj enkrat dnevno prihajala pošta, se dostavljala takoj po prihodu. In bi se uradovalo pred in popoldne, ker sedanje poštna razmere silno škodijo trgovini in ugledu države ter ubijajo patriotizem.

Slovenec, 13. 03. 1920

Črni oblaki nad Kropo. Kropa – v avgustu 1932. Saj vemo, da danes nikjer na svetu ni raja, kjer bi se ljudje mogli pohvaliti: Tukaj je dobro. Vemo, da gospodarska kiiza ves svet stiska kakor mora in da je morda marsikje v Sloveniji tako kot pri nas v Kropi. Vemo vse to, a vendar nismo nikoli pričakovali, da nas bo življenje prignalo tako daleč, da bo kdaj naš kruh tako grenak, kot je danes. In grenak kruh, naj bi bil grenak, samo da bi bil kruh! Ali kaj, ko pa ni več daleč čas, ko bomo gledali, kje je še zadnja skorjica grenkega kruhka. Ali bomo morali res doživeti ta dan?

Črni oblaki se zbirajo nad Jelovico, že silijo čez Zidano skalo in čez Vodice, že se spuščajo po Barigli navzdol. Kropa pa pričakuje mirno kot nedolžno jagnje, kakor bi ne slutila vsega tega, čaka, da jo objame tema, da jo zgrabi vihar in kruto uničenje. Domovi, majhni, starinski in začrnjeni nemo pričakujejo. Vedo, da je nekaj strašnega, nedopovedljivega nad njimi, vedo, da nekaj pride kmalu, — kaj, tega pa ne ve nihče razjasniti. Skorajšnja rešitev ali skorajšnji pogin ...

Trdi so naši dnevi. Srečujemo se na cesti in se komaj pozdravimo. Ta ali oni tiho pokramlja par vsakdanjih besed in gre naprej kakor je prišel. Obrazi so nam čudno zamrti. Beda nam pije kri. Beda. Kroparji bedo dobro poznamo, saj smo bili revni. Odkar živimo, je bila beda vedno z nami. Tako je hodila beda po Kropi, zdaj je obiskala enega, jutri je šla k drugemu v vas, a živeli smo pa vsi. Danes je drugače. K vsem je prišla, pri vseh gostuje, vse stiska in tlači, vsem se šibe ramena in bomo zdaj zdaj omahnili in sklecnili na tla.

Tovarna stoji. Že od marca sem takorekoč. In v tovarni je bil naš kruh. Grenak kruh sicer, a kruh je bil in dober je bil. Zdaj ga ni več. Tisto ropotanje, ki se je slišalo čez hrib in doli do Kamniškega mostu, je zastalo in zamrlo. Ta čudna tišina nas mori in nam prede smrt. Le v »vigencih« se zvija še nekaj ljudi in kuje žeblje na roko. To enakomerno in pritajeno regljanje je kakor v posmeh onemu, kar smo sami zgradili, kar smo imeli in je bilo naše. Samo toliko je zdaj dela v Kropi, kakor ga je bilo morda pred sto in ve leti, le ta razlika je, da je danes nekaj sto ljudi več, ki morajo kruh imeti. Takrat je bilo v »vigencih« za vse dovolj kruha, danes ga ni.

Tovarna stoji. Zakaj stoji? Vsi vemo zakaj: ker ni naročil. Zakaj pa naročil ni, tega pa ne vemo vsi, oziroma razumeti ne moremo. Pravijo, da take stvari, ki jih v Kropi delamo, uvažajo iz inozemstva. Že mogoče, ampak tega ne razumemo, zakaj baš iz inozemstva in ne iz Kroke In saj je v naši Jugoslaviji ve takih Krop, ki si z našo dele usodo! Če kdo kaj potrebuje in mu lastni brat poceni lahko preskrbi, zakaj bi šel prosit soseda? In če oče nečesa potrebuje in se mu ponudi lastni sin, da mu naredi, ali bo tisti oče šel k sosedu in mu rekel: to in to mi naredi, saj ti bom dobro plačal!? — Tako približno, pravijo, je, če kdo hodi kupovat v inozemstvo, ko lahko doma dobi enakovredno blago in morda še dokaj ceneje! Vidite, tega mi ne moremo razumeti, prav za prav, razumemo že, le verjeti ne moremo, da se to res dogaja.

Tako je zdaj pri nas v Kropi. Ni dela, ni kruha. In seveda, tudi tega ni, kar h kruhu neobhodno spada. Saj kruh še ni vse. Zdaj čez leto že še živimo, a kaj bo, ko bo zima prišla ... Na to skoraj misliti ne smemo. — Da bi se izselili? Kam in kaj bomo pa delali, saj smo le kovači? Brezplodna misel.

Tako živimo od danes do jutri in ne vemo, kdaj nas zagrnejo črni oblaki in ne vemo, ali se morda nebo razvedri in bo spet prišlo življenje v nas — ono življenje, ki ga nam je narekovala stoletna kroparska tradicija, ki smo ga živeli tako mirno in veselo, in ki

je umrlo. Zgodilo se bo nekaj, toda - kaj?!

Vir: Slovenec, 20. 8. 1932

1933

Izidi občinskih volitev v posameznih občinah dravske banovine:

Kropa: 561 v. u., 434 o. g.; JNS Cerar Jakob 191 (3), Ješe Janez 243 (15).

Vir: Domovina, 10. 10. 1933

1935

Kropa v nevarnosti. Po Domoljubu posnemamo: Oni dan je Kropa prestala obilo strahu in bilo je treba velikega dela, da je bila nevarnost odstranjena. Eno leto je že od tega, kar ja Kropo zadeta velika škoda po povodnji, temu pa se je sedaj pridružila še nova nesreča, namreč, da jo je ogrožal velik zemeljski plaz. Podobne nesreče dokazujejo nujnost, da bi bilo treba urediti odtoke voda v hribih, ki obdajajo Kropo.

V soboto, dne 25. februarja okrog 9 se je spustila neopaženo in tiho velikanska plast zemlje z bližnjega hriba Brinovca. Vzrok tej nesreči je bilo deževje, ki je prejšnji dan namočilo ta del hriba. Zemlja je počasi prišla s hriba v dolino ter se polagoma pomikala proti središču Kroepe. Ljudje niso nevarnosti opazili prej, dokler ni ta ogromna blatna plast dosegla prvih hiš v Kropi. Z velikansko silo je ta brozga ilovice in peska pritislila ob prve hiše ter vdrla v vse nižje prostore.

Zemeljski plaz je uničil vse vrtove v Kropi, dosegel je hišo gostilničarju Šolarja, Lazarjevo mesarijo in poplaval vso sredino trga. Kar je blatna plast dosegla, je odnesla s seboj. Plast je bila debela 1 do 1.5 m. Pograbila je več drvarnic in drv, ki so bila zložena pred hišo, ter vse odnesla na sredo trga.

Ljudje so prestrašeni pritekli, da bi zavrnili nevarnost in da bi vsaj iz kletnih prostorov rešili. Kar se je dalo resni pred uničujočo ilovico. Pomagali so s požrtvovalnostjo drug drugemu. Bila pa je na nogah vsa kropa in zadnji reševalci so šii spet šele v nedeljo ob 4 zjutraj. Za enkrat so ljudje ustavili nevarnost nadaljnjega prodiranja z raznimi deskami in tramovi, ni pa rečeno, da je nevarnost za vselej odpravljena. Hrinovec je namreč ves razpokan in od časa do časa spušča raz sebe velike kepe blata. Ljudje so prestrašeni, ker je to še večja nesreča, kakor lanska po vodenj, in ker jih more zadeti ponovno še večja nesreča, ki bi bila že podnevi strašna, naravnost grozna pa, ako bi se zgodita ponoči. Ljudje potrebujejo nujne pomoči, da se podobna nevarnost s primernimi napravami trajno odpravi.

Vir: Gorenjec, 9. 3. 1935

1936

Gorenjci so govorili (izidi občinskih volitev):

Radovljica: 381, 322 (84.51%). JRZ 210 (16), opozicija 112 (2).

Kropa: 161, 141 (87.57%). JRZ 141 (18).

Prva številka za občinami pomeni število volilnih upravičencev, sledeča pa število udeležencev volitev. Številke v oklepajih označujejo število odbornikov, ki odpadejo na posamezne kandidatne liste.

Vir: Gorenjec, 31. 10. 1936

1938

Žmitek Peter, akademski slikar in profesor, noj. 28. junija 1874 v Kropi, umrl 27. decembra 1935 v Ljubljani. Žmitkov oče je bil kovač, ki je izdeloval vsakovrstno orodje. V mladosti pa se je učil rezbarstva. Mati je bila iz Selca, iz rodovine, kjer je bila domača umetnost prava hišna obrt, talko da so slikali končniice za panje, svete podobe in rezljali kipce. Zato je tudi Peter po očetu in materi podedoval veselje za umetnost. Začel je slikati kot samouk portrete v olju, zlasti pa je posnemal svetniške slike. Še kot čisto mlad fant je rad zahajal k materini sestri v Selca., ki je bila spretna slikarica in se s tem delom skoraj preživljala. Ko je nad 80 let stara umrla, je po njej podedoval vse njene slikarske priprave. Na priporočilo prijateljev je Žmitek odšel v Ljubljano na obrtno-strokovno šolo k profesorju Veselu ter jo v treh letih dokončal. Dvajset let star je leta 1894 prišel na Dunaj, kjer je obiskoval umetnostno-obrtno šolo, obenem pa študiral na akademiji ter v štirih letih dovršil šolo in predpisane izpite. Podporo je dobivali od kneza Windischgratza, ko mu je ustregel s portretom kneginje Olge. Vleklo pa ga je po svetu, zlasti med Slovane, Leta 1898 je odšel v Petrograd ter se vpisal v šolo imperatorskega društva za pospeševanje umetnosti, V šestih mesecih je dovršil vseh pet tečajev. Nato je študiral v raznih posebnih Slikarskih šolah pri slavnih ruskih umetnikih, nato pa na petrograjskih akademijah opravil izpite za profesorja. Rad bi za vedno ostal na Ruskem, pa se je na lovu pogreznil v močvirje in si zdravje tako zrahljal, da so mu zdravniki nujno svetovali, naj spremeni podnebje. Zato je leta 1902 iz Rusije odrinil v Prago., kamor ga je vleklo njegovo vseslovansko navdušenje. Tam se je bliže seznanil tudi z Rihardom Jakopičem. Leta 1904 se je šolanje končalo in nastanil se je v Ljubljani. Potegoval se je za profesorsko mesto na umetnostno-obrtni šoli, a ga zaradi nemškega odpora kot sumljiv panslavist ni dobil. Po kratkem bivanju v Zadru je bil nastavljen kot profesor risanja na državni realki v Ljubljani, leta 1933 pa radi bolehnosti upokojen. Žmitek je bil zelo mnogostranski slikar. Zlasti se je vnemal za prizore iz kmečkega življenja, lovske prizore in pokrajine. Tudi s svinčnikom, kredo in peresom je naslikal nešteto diplom, razglednic in ilustracij. Število njegovih slik je nenavadno veliko, več izven slovenskih meja kot doma. Na Ruskem, Finskem in Češkoslovaškem je ostalo nad 300 del. Nekaj slik pa imata Narodna galerija in Narodni muzej v Ljubljani.

Vir: Mohorjev koledar, 1938 (tudi slika).

Kropa - Otvoritev 35 smuške skakalnice. V nedeljo 27. t. m. ob 13. uri bo otvoritev 35 metrske smuške skakalnice Fantovskega odseka v Kropi. Smučarji, člani fantovskih odsekov, kateri nameravajo na skakalnici sodelovati, morajo biti radi preizkušnje v nedeljo do 10. ure v Kropi.

Vir: Gorenjec, 26. 2. 1938

Kropa. Znano je, da se dramatične predstave našega prosvetnega društva po skrbni pripravi in odličnem igranju na vzgledni višini. Pri izbiranju programa naš oder ne hlata za plitvimi in lahkimi deli, temveč se trudi tudi v tem oziru ljudstvo res vzgajati. Tako je predzadnjo nedeljo dramatični odsek našega prosvetnega društva igral Gregorinov pasijon „V času obiskanja“. Pri predstavi je sodelovalo čez 70 oseb to je do malega vsa naša mladina. Dasi nismo prijatelji nekritične samohvale, ugotavljamo, da so že itak talentirani igralci to pot igrali kot do tedaj še nikoli. Ne pretiravamo, če trdimo, da bi kaj podobnega zmogel le redok diletantski oder. Vse vloge so bile dobro

podane In je predstava zapustila vtis, ki ne bo zlepa pozabljen. Vsa predstava je bila vprizorjena z velikim sijajem in spoštovanjem, kakor ga tako delo zasluži.

K uspehu so dosti pripomogli novi kostumi, ki jih je za to priliko nabavilo društvo s žrtvami in požrtvovalnostjo članic. Le nekaj oblek smo si izposodili po ljubeznivem posredovanju preč. g; dekana Faturja od Prosvetnega društva v Radovljici.

Vir: Gorenjec, 16. 4. 1938

Gregorinov »V času obiskanja« na Brezjah. Prosvetno društvo Kropa je že dve leti zaporedoma priredilo Gregorinov pasijon »V času obiskanja«. Obakrat je veličastna predstava, ki je bila pripravljena z vso skrbnostjo, dosegla popoln uspeh in zapustila nepozaben vtis.

Pasijon »V času obiskanja« je šel že čez 60 slovenskih odrov, kar je gotovo priznanje pisatelju in delu. Za vsak čas in razmere, posebno pa še za današnje — je primeren ter je uprizorjanje takih del velikega versko in socialno vzgojnega pomena.

Že več društev na Gorenjskem je poskušalo pasijon prirediti v večjem obsegu na prostem, pa do uprizoritve iz različnih razlogov ni prišlo. Prosvetno društvo Kropa se je odločilo, da dne 13. in 14. avgusta t. l ob 8. uri zvečer poda predstavo pred Marijinim svetiščem na Brezjah, ki se po pravici more smatrati ko versko-kulturno središče Slovencev.

Vse priprave za čim dostojnejšo in veličastnejšo uprizoritev so započete. Nastopilo bo čez 120 oseb. G. pisatelj Gregorin je sam izdelal načrte za impozanten oder in pozorišča in požrtvovalno pomaga z vsemi potrebnimi nasveti in navodili. Prve vaje so se že vršile ob njegovi navzočnosti in je ob tej priliki izrazil veliko zadovoljstvo nad zasedbo vlog in zmožnosti igralcev, tako da je pričakovati prav dobre predstave.

Prosimo vsa društva, posebno Gorenjska, naj to — z velikimi žrtvami započeto delo — z razumevanjem in priporočilom podpro, da bo obisk predstave čim večji.

Vir: Gorenjec, 9. 7. 1938

»V času obiskanja« na Brezjah. Gregorinova pasijonska drama »V času obiskanja", ki jo priredi dne 13. in 14. avgusta t. l. Prosvetno društvo Kropa pred Marijinim svetiščem na Brezjah, bo vsekakor pomemben kulturni dogodek v društvenem življenju Gorenjske, ki zasluži splošnega odziva in naklonjenosti.

Po vseh pripravah sodeč, se taka veličastna predstava, vprizorjena na ogromnem odru, ki zavzema površino 160 m² in odgovarja stilno in inscenacijsko duhu predstave in skladnosti z okolico, nad Ljubljano še ni videla.

Pri predstavi bo nastopilo 130 igralcev, ki se v polni meri zavedajo odgovornosti in se pridno pripravljajo za težko nalogo. Razuma se, da je za tako predstavo potreben ogromen aparat, delo in žrtve. Samostansko predstojništvo na Brezjah spremlja vse priprave z velikim razumevanjem in naklonjenostjo ter je že dovolilo uporabo vseh prostorov, cerkvenih orgel in zvonov in dalo na razpolago žaromete za razsvetljavo.

V vrsti raznih prireditev, ki se letos vrše po Sloveniji, pasijonska drama »V času obiskanja" na Brezjah ne bo manj pomembna. V senci bazilike Kraljice Slovencev, prav ob Materi, bomo za njen največji praznik mogli biti priče velike drame za odrešenje človeškega rodu in ob njej spoznati: »Kaj nam je v mir"? Pred našimi očmi bodo zaživele Gospodove besede: »Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi«.

Vir: Gorenjec, 23. 7. 1938

Kropa – Brezje. Nas trg je že več tednov pod vtisom priprav za vprizoritev Gregorinove pasijonske drame V času obiskanja, ki bo v soboto, dne 13. in 14.

avgusta t. l. ob pol 8. uri zvečer na Brezjah. Priprave so tako obsežne, da bo v resnici treba sodelovanja vseh prebivalcev, da jim bomo kos.

Na letnem telovadišču fantovskega odseka je postavljen ogromen oder, ki se bo zadnje dni pred predstavo prepeljal na Brezje. Veličasten je pogled nanj, ko je razsvetljen od žarometov. Stotrideset igralcev se vadi vsak dan za težko nalogo po šest do sedem ur, pod požrtvovalnim vodstvom pisatelja drame in člana Narodnega gledališča g. Edvarda Gregorina, ki se nahaja že deset dni v Kropi in bo sam vodil predstavo, kar je najboljše jamstvo za njeno vrednost. Velik del priprav zavzema preskrba rekvizitov, ki jih izdelujeta mizarški mojster g. Rudolf Finžgar in Žebljarska zadruga v svojem oddelku za umetno kovanje. Tudi v tem oziru bo predstava nekaj izrednega.

Z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo v vseh podrobnostih naštudirano in pripravljeno delo je v resnici vredno vsestranskega zanimanja ki vlada v okolice, in naj osvoji tudi vas. Nikomur, ki se bo predstave udeležil, tega ne bo žal.

Vir: Gorenjec, 6. 8. 1938

„V času obiskanja“ na Brezjah. Gregorinova pasijonska drama »V času obiskanja«, ki jo je dne 13. in 14. avgusta t. l. uprizorilo Prosvetno društvo Kropa, pred cerkvijo na Brezjah, je nadvse veličastno uspela.

Trud in delo, ki ga je v pripravo in študij drame položil režiser g. Gregorin in tudi igralci, ni bil brezploden in je pokazal uspeh, ki je zadivil vse občinstvo, ki ni moglo verjeti, da v drami nastopajo igralci diletantje. Kdor je občudoval sijaj in gladki potek predstave, si pač ni mogel misliti koliko truda, požrtvovalnosti in skrbi je bilo treba za tak nastop, ki zadobi svoj pomen in vrednost zlasti še ako predočimo naše krajevne razmere.

Kropa ima ca 600 prebivalcev. Od teh jih je v drami nastopilo čez 130, pri vodstvenih delih, režiji in med reditelji pa tudi ca. 40 oseb, tako da je bilo v celem zaposlenih s predstavo ca 170 ljudi. Poleg teh pa se je predstav udeležilo še kakih 80 oseb iz Krope. Vse te pa je bilo treba oba dneva prepeljati v 16 km oddaljene Brezje in po predstavi nazaj v Kropo. Vse delo je le lep dokaz, kaj zmore kraj, kjer vlada razum in smisel za ljudsko izobrazbo.

Obeh predstav se je udeležilo ca 2000 oseb. Reditelji so komaj vzdrževali red med občinstvom, med katerimi je bilo dosti zastonjkarjev in pobalinov, ki so skušali predstavo motiti. Vsaj v glavnem pa je dosežen tudi primeren gmoten uspeh in bo mogoče kriti večji del stroškov za predstavo, kar je povzročalo največje skrbi. Na splošno željo se bo predstava ponovila v nedeljo, dne 21. avgusta ob pol osmih zvečer.

Vir: Gorenjec, 20. 8. 1938

Kropa. Smuška skakalnica. Že lansko leto je Fantovski odsek v Kropi napravil svojo smuško skakalnico in na njej priredil uspele tekme. Letošnjo zimo bo smuška skakalnica izboljšana in izdelana po načrtu g. ing. Bloudeka. Gotovo je, da bo to ena najboljših in najlepših smuških skakalnic.

Ugodne terenske prilike za zimski šport v Kropi in na Jelovici so dale našim fantom pobudo, da bo vse pripravljeno tudi za smuk in slalom. Če bo zima ugodna, bodo v Kropi prijatelji zimskega športa in predvsem člani Fantovskih odsekov prišli na svoj račun z najmanjšimi stroški.

Vir: Gorenjec, 3. 12. 1938

Iz Krope v Jamnik. Malokdo pride v ta kot slovenske zemlje, zato je malokomu znano, kako si Kropa prizadeva, da pride v isto razvojno črto z dragimi slovenskimi, zlasti pa gorenjskimi kraji.

Je pa Kropa tudi vredna splošnega napredka, saj predstavlja trg nekak muzej stare stavbarske umetnosti. Začudiš se, ko se nenadoma znajdeš v sredini trga. Obdajajo te same visoke hiše, stisnjene v bregove, ki pričajo o nekdanjem blagostanju. Celo naselje priča o ostri borbi Kroparja za življenjski prostor, ki pa si ga je mukoma razširil s tem, da je rinil v breg ter gradil svoje hiše v več nadstropij. Kvarijo pa pogled na lepe stavbe začrnele šupe, pa tudi kasneje v naši dobi zidane stavbe, ki stojijo ponekod na najlepših prostorih ter zapirajo in ovirajo promet na že itak ozkih cestah. Cesta skozi trg je pa najbolj pereče vprašanje. Vendar Kroparji niso začeli urejevati ceste v sami Kropi, ampak so mislili mnogo dalje. Iz Krope namreč ni nobenega izhoda, svet je tu zaplankan. Turist s svojim avtom mora v Kropi obrniti svoje vozilo ter se obrniti v Podnart ali kreniti v Kamno gorico.

Leta 1936 se je ustanovil gradbeni odbor za zgradbo nove ceste, ki bi vezala vas Jamnik s Kropo. V gradbenem odboru so tudi zastopniki občine Besnica, odnosno vasi Jamnik. Kraji pod Jelovico kakor: Jamnik, Podblica, Dražgoše itd. nimajo s svetom nobene ugodne cestne zveze. Svoje gozdne in poljske pridelke prevažajo po ozkih, strmih kolovozih v Kropo odnosno v Nemilje in dalje proti Besnici.

Kdor pozna te gozdne ride in je videl, kako se mucji žival z majhnim tovorom, razume nujnost nove ceste. Ti kraji, ki so z gozdovi bogati, bodo z novo cesto šele zaživel ter se vključili v gorenjsko gospodarstvo.

Ne smemo pozabiti tudi naravnih lepot, ki se odkrivajo od meje kranjskega z radovljiškim srezom pri Sv. Soboti, kjer se odpre razgledu celotna kranjska ravnina, kraji od Begunj, preko Brezij, Golnika, Trstenika itd.

Pod okriljem gora leže vasi pred opazovalcem kakor na dlani. V najbližjem sosedstvu samuje Sv. Primož ter se ozira na vasico Jamnik s skodelastimi strehami, ki izgleda, kakor da je prilepljena na strmo pobočje. Preko Sv. Primoža škili Sv. Jošt in njegov sosed Sv. Mohor oba ovita v lepe šume.

Tu se nudijo tujskemu prometu nove možnosti, ki jih je že malo v s tujskimi središči prepreženi Sloveniji. Kraji so samotni, človeka opajajo s svojim mirom. Oči razveseljujejo menjajoči se pasovi njiv, travnikov in gozdov. V kotlinah šumijo obsežni bukovi gozdovi. In vse to gledaš iz višin, ki se nahajajo v zaščiti skalnate Jelovice na njenem jugovzhodnem pobočju. Težko je vse to opisati, treba si je kraje ogledati, kadar se kopljejo v soncu.

Gradbeni odbor za gradnjo ceste Jamnik-Kropa je torej šel v letu 1936 na delo. Priznati je treba, da ni to lahka stvar, izpeljati cesto iz Jamnika po strmih pobočjih in velikih višinskih razlikah v Kropo. Poleg tega je to zelo drago in dolgotrajno delo. Vendar ni naletel na gluha ušesa in tako je bilo mogoče začeti z odkopom. Začel pa je s cesto pri Kolombartu, naselju par hiš pod grebenom, na katerem stoji sv. Primož nekako 2.5 km od Jamnika proti Kropi, torej nekje med glavnima interesentoma, da ne bi bilo kje zamere. Do Krope je od začetka del ca. 4 km.

Do letos je zgrajene ca. 2.5 km ceste, od katere je približno 1300 m tlakovane. Cesta poteka od Kolombarta v eni glavni smeri do Sv. Sobote, samo da je prilagodena z ovinki neštetim terenskim hrbtom: od tu pa zavije proti zapadu, da obide greben, ki se vleče od Jelovice proti Ovsišam in tako pride na strmo pobočje iznad Krope. Ko je bilo dograjene ca 900 m ceste, je stal gradbeni odbor pred vprašanjem, ali naj spelje cesto proti Podnartu ali v Kropo. Po daljšem študiju in preiskovanju tal se je odločil,

da obrne cesto proti Kropi. Razlogi so bili v prvi vrsti: ugodnejši teren za zgradbo ter razlog, da cesta pasira Kropo ter ji da tako potrebno gospodarsko zaledje. Proti izpeljavi ceste proti Podnartu pa je govorilo v glavnem dejstvo, da obstoji do Kropo itak že banovinska cesta, ki vodi do Podnarta, ter neugoden teren za zgradbo. Cesta do Podnarta bi zgradbo občutno podražila.

Vir: Gorenjec, 19. 10. 1940

Iz Kropo na Jamnik. Seveda so nastale za zgradbo ceste v strmem pobočju nad Kropo občutne težave; treba je bilo napraviti 6 ostrih obratov-serpentin. od katerih pa so 4 že izvršeni. Povprečen padec ceste znaša 9%, vendar so nekateri odseki strmi nekaj čez 10%, ker je bilo treba poiskati ugodne prostore za obrate. V serpentinah je padec omiljen na ca 6%. Cesta je grajena v širini 4.5 do 5 m. V ovinkih pa je razširjena na 7 m.

Dela letos še trajajo ter se vrši izkop že nad zadružno žago. Prihodnje leto pa se bodo zemeljska dela vršila že v dnu doline pri žagi, če bo dovolj kreditov in če ne bodo nastopile pri delih večje težave, kakor razstreljevanje skalnatega terena. Dela v glavnem ugodno potekajo, kamenja za tlak se v odkopu pridobi v zadostni množini tako, da je gradnja razmeroma poceni.

Od zadružne žage ob Kropenščici kjer cesta napravi zadnji obrat, se bo nova cesta držala v glavnem smeri obstoječe poti proti Kropi. Pri hiši Poljanke namerava gradbeni odbor premostiti Kropenščico ter preložiti cesto na levi breg, ki ni razidan; obstoji pa tu varianta, držati se smeri obstoječe poti še dalje ter napraviti premostitev Kropenščice tik pred vstopom v Kropo. Odločili bodo izvršitev te ali one možnosti stroški gradnje. Verjetno, da bo zmagala prva varijanta. Ker ima ugodnejšo smer.

Težavni problemi nastopajo tudi v Kropi sami, vendar se bo rešitev dala ugodno doseči; občina Kropa bo morala dobiti regulacijski načrt trga ter v svojih proračunih upoštevati izgraditev tranzitne ceste.

Za cesto je gradbeni odbor uporabil nekaj preko 400.000.- din. Katere je povečini naklonila banska uprava iz bednostnega fonda. Treba je poudariti, da je banska uprava v celoti priznala nujno potrebo te ceste ter si je g. ban dr. Marko Natlačen lansko leto sam ogledal traso. Njemu gre največja zasluga, da se cesta sploh more graditi. Nekaj podpore je naklonilo gradbeno ministrstvo ter cestna odbora radovljiški in kranjski.

Skozi vse leto je bilo zaposlenih pri gradnji ceste ca 30 delavcev, skoro sami domačini, tako da je bilo v Kropi težko najti brezposelnega delavca. S to gradnjo skrbi banska uprava, da najde zaslužek mnogo Kroparjev, ki nimajo delu v žebeljarski obrti. Tako se torej odpira Kropi, Jamniku ter drugim krajem tja do Dražgoš z novo cesto široki svet, samo treba bo še mnogo denarja za to veliko delo in s tem zvrhana mera potrpežljivosti in trdne volje, da se uresniči ta zamisel v celoti.

Če potuješ od Kropo dalje proti izviru Kropenščice, vidiš, da se ob hudourniku kopljejo jarki za vodovodne cevi. Letos ob Božiču upa imeti Kropa vodo iz vodovoda napeljana v svojih hišah. Gradi jo higienski zavod v svoji režiji. Zopet primer, kako ban-ka uprava, ki je omogočila to prepotrebno delo, podpira ta izključno delavski kraj, kajti Kropa bi tega ne zmogla sama.

Omeniti bi bilo še vsakoletna regulacijska dela ob hudourniku Kropenščici, ki jih vrši ta odsek indirektno tudi za regulacijo Kropo same. V sredi Kropo so skoro že obnovljeni vsi obrežni zidovi hudournika, vse je lično izdelano iz lomljenega kamna v cementni malti. Dela se tudi na ureditvi jezov v Kropi sami. S tem zavarovanjem bregov Kropenščice bo minila bojazen Kroparjev, da jih podivjana Kropenščica ne odnese s hišami vred.

Z vsemi temi javnimi deli vidimo, da Kro pa ni pozabljen kot Gorenjske ampak, da se razvija in napreduje. Vredna je, da se jo vsestransko podpira z javnimi deli, saj so Kroparji primer slovenske žilavosti, ki so ohranili svojo starodavno žebljarsko obrt do današnjega dne. Da pa je ta obrt živa še danes, dokazuje žebljarska zadruga, ki uspešno nadaljuje stare tradicije z novodobnimi sredstvi ter se skuša prilagoditi tempu sedanjega časa.

Gorenjec, 26. 10. 1940

1941

Obletnica smrti Petra Žmitka. Na sveti večer pred petimi leti je umrl v Ljubljani v 61. letu starosti slikar profesor Peter Žmitek. Rajnki je bil mehka slovanska duša, ki si je svoj značaj utrdil na časa študij v zlati Pragi, kasneje pa še v Petrogradu, kjer je nadaljeval študije. V domovini se Peter Žmitek ni nikdar silil v ospredje. Mnogo njegovih del je na Finskem, v Rusiji in tudi v Ameriki. Skoro 30 let je poučeval na ljubljanski realki. Znan je bil tudi kot lovski pisatelj. Petru Žmitku, slovenskemu slikarju in mehki slovanski duši, ki ni v svojem življenju nikomur prizadejal ničesar žalega, bo ostal ohranjen časten spomin!

Vir: Tedenske slike, 1. 1. 1941

Slikar Peter Žmitek
Tedenske slike, 1. 1. 1941

Finžgar FO Kropa je s 93 m postavil nov rekord. Na smučarskem treningu, katerega so se udeležili vsi naši in nemški skakalci na mamutski skakalnici v Planici, se je od Jugoslovanov najbolj odlikoval naš lanski prvak v skokih Rudi Finžgar, član FO Kropa, ki je zaplaval na 93 m in postavil nov državni rekord. Vsi vidimo v našem Finžgarju brez dvoma najvrednejšega in najboljšega atleta vsega zimskega športa. Ni dvoma, da je naš mladi Rudi tisti slovenski atlet, ki bo na tej skakalnici prvi zaplaval preko 100 m in tako ponesel slavo vseh jugoslovanskih zimskih športnikov po vsem svetu.

Rudi je še zelo mlad in so njegovi odlični uspehi, ki so brez dvoma uspehi enega najboljšega našega mednarodnega smučarja, šele začetni in lahko od njega pričakujemo še mnogo. K nedeljskim mednarodnim tekmam mu želimo mnogo

uspeha, da bi ponovno dokazal ne samo, da je on naš najboljši skakač, nego da je on tisti, ki je steber vseh naših zimskih športnikov.

Vir: Gorenjec, 1. 3. 1941

1943

Karawanken Bote, 10. 7. 1943

1954

Pozicija Kroke, 1954
Vir: Selanov reliefni zemljevid

.....

To je osnovna mapa, kjer bodo zbrani članki, ki jih bomo o Kropi (in okolici) našli v digitaliziranih starih časopisih. Začasno bodo nekaj časa v tej mapi tudi najstarejše podobe (vedute, slike, fotografije ...), karte (zemljevidi, mape ...) in podobno (npr. skeni občinskih žigov, poštnih žigov ...).

Ko bo vsega preveč, bomo mapo razdelili v dve; v bistvu bomo iz te mape naredili bogatejšo mapo, ki bo nosila naslov »Zgodovina Kroke«. V to mapo pa bomo potem vlagali vse, kar bomo našli (in seveda lahko pretipkali ali poskenirali) o tem koncu naše občine.

Tak primer so »dobravske mape«. Kaj vse se da najti o majhnih zaselkih pa nam je pokazal g. Rok Gašperšič z fenomenalno knjigo *Monografija vasi Mišače*.

Nam znana literatura, ki govori o zgodovini Kroke (in okolice):

Vigenjci
Kroparski zbornik - ob 100. letnici Plamena
Kroparska kronika NOB

.....

Sestavil: Goran Lavrenčak – DAR

Prvič objavljeno: 21. 5. 2017

glavrencak@gmail.com